

Q3

Osavuositatsaus
1-9/2018

Caverion

Caverion Oyj Osavuositiedot 25.10.2018 klo 8.00

Caverion Oyj:n Osavuositiedot 1.1.–30.9.2018

Tulokset vuoden 2020 strategian Kuntoon-vaiheesta näkyvillä, vahva parannus kassavirrassa

1.7.–30.9.2018

- **Liikevaihto:** 524,9 (545,6) milj. euroa.
- **Oikaistu käyttökate:** 18,5 (18,8) milj. euroa, eli 3,5 (3,4) prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttökate:** 14,3 (9,6) milj. euroa, parannusta 48,7 prosenttia. Käyttökateprosentti 2,7 (1,8) prosenttia liikevaihdosta.
- **Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja:** -37,0 (-37,5) milj. euroa. Lukuun ottamatta Saksan 40,8 milj. euron sakkoa, parannusta 41,3 milj. euroa viime vuoteen verrattuna.
- **Osakekohtainen tulos, laimentamaton:** 0,03 (0,00) euroa osakkeelta.
- **Nettovelat/Käyttökate*:** 1,1x (4,1x).

1.1.–30.9.2018

- **Liikevaihto:** 1 616,5 (1 683,5) milj. euroa.
- **Oikaistu käyttökate:** 42,4 (31,1) milj. euroa, parannusta 36,5 prosenttia. Oikaistu käyttökateprosentti 2,6 (1,9) prosenttia liikevaihdosta.
- **Käyttökate:** -7,5 (-6,5) milj. euroa, eli -0,5 (-0,4) prosenttia liikevaihdosta, vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla kuluilla.
- **Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja:** -32,1 (-75,6) milj. euroa. Lukuun ottamatta Saksan 40,8 milj. euron sakkoa, parannusta 84,3 milj. euroa viime vuoteen verrattuna.
- **Osakekohtainen tulos, laimentamaton:** -0,27 (-0,22) euroa osakkeelta.
- **60 milj. euron osakeanti toteutettiin kesäkuussa strategisen joustavuuden tueksi.**
- **Tulosohjeistus vuodelle 2018 on muuttumaton.**

Suluissa esitetyt luvut ovat edellisvuoden vastaavan kauden lukuja, ellei toisin ole mainittu. Vuoden 2017 luvut on oikaistu IFRS 15:n vaikutuksilla.

* Lainapankkien kanssa vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

AVAINLUVUT

Milj. e	7–9/18	7–9/17	Muutos	1–9/18	1–9/17	Muutos	1–12/17
Tilaukanta	1 552,3	1 460,4	6,3 %	1 552,3	1 460,4	6,3 %	1 491,0
Liikevaihto	524,9	545,6	-3,8 %	1 616,5	1 683,5	-4,0 %	2 275,8
Oikaistu käyttökate	18,5	18,8	-1,4 %	42,4	31,1	36,5 %	25,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	3,5	3,4		2,6	1,9		1,1
Käyttökate	14,3	9,6	48,7 %	-7,5	-6,5	-15,4 %	3,8
Käyttökateprosentti, %	2,7	1,8		-0,5	-0,4		0,2
Liikevoitto	8,1	2,2	271,3 %	-27,2	-29,1	6,4 %	-26,6
Liikevoittoprosentti, %	1,5	0,4		-1,7	-1,7		-1,2
Tilikauden tulos	5,3	0,7		-32,3	-25,6	-26,3 %	-27,0
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	0,03	0,00		-0,27	-0,22	-23,4 %	-0,24
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-37,0	-37,5	1,4 %	-32,1	-75,6	57,5 %	-8,7
Käyttöpääoma				-3,2	37,0		-30,8
Korollinen nettovelka				50,2	141,3	-64,5 %	64,0
Nettovelat/Käyttökate*				1,1	4,1		2,9
Velkaantumisaste, %				18,9	59,5		27,2
Omavaraisuusaste, %				30,9	24,8		25,8
Henkilöstö kauden lopussa				15 556	16 483	-5,6 %	16 216

* Lainapankkien kanssa vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Ari Lehtoranta, toimitusjohtaja:

“Ensimmäisen toteutusvuoden jälkeen 2020-strategiamme ”Kuntoon”-vaiheen tulokset ovat tulossa näkyviin. Oikaistu käyttökateemme parani 36,5 prosenttia ja oli 42,4 (31,1) milj. euroa tammi–syyskuussa. Molemmat

liiketoimintayksiköt paransivat suhteellista kannattavuuttaan viime vuodesta. Kolmannen neljänneksen oikaistu käyttökate oli 18,5 (18,8) milj. euroa eli 3,5 (3,4) prosenttia liikevaihdosta.

Vaikka oikaistu käyttökateprosenttimme onkin parantunut neljännes neljännekseltä tänä vuonna ja viime vuoteen verrattuna, kannattavuuttamme heikentävät edelleen vuonna 2016 tai aikaisemmin aloitetut kannattamattomat projektit. Kolmannen neljänneksen alkaessa tällaisia projekteja oli noin 20 prosenttia tilauskannastamme, ja uskomme, että tämän tason vähenevän hieman yli 10 prosenttiin vuoden loppuun mennessä. Olen tyytyväinen, että havaitsemme samanaikaisesti parempaa ja tasaisempaa kannattavuutta uusissa projekteissamme. Riitaisuuksien ja eräänntyneiden myyntisaamisten määrä on myös laskenut voimakkaasti. Onnistuimme lisäksi sopimaan riskilistaltamme toisen suuren Teollisuuden ratkaisuiden projektin vuosineljänneksen aikana. Tämän seurauksena kaksi kolmesta riskilistallamme olleesta Suuresta projektista on nyt sovittu. Niiden vaikutukset huomioidaan oikaistun käyttökateen laskennassa vertailtavuuteen vaikuttavana eränä.

Jatkoimme kolmannella neljänneksellä Palvelut-liiketoimintamme vahvistamista ja valikoivaa lähestymistapaamme Projektit-liiketoiminnassamme. Liikevaihto kolmannella vuosineljänneksellä oli 524,9 (545,6) milj. euroa, laskua 3,8 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Paikallisissa valuutoissa mitattuna laskua oli 1,7 prosenttia. Palvelut-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 0,9 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna, kun taas Projektit-liiketoiminnassa liikevaihto laski 4,6 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna.

Divisioonittain, Suomi, Norja ja Itävalta tekivät edelleen vahvaa kannattavuutta kolmannella vuosineljänneksellä. Saksa, Ruotsi ja Teollisuuden ratkaisut kehittyivät myönteisesti. Kaikki ne tekivät positiivisen käyttökateen viime vuoden negatiivisiin lukuihin verrattuna. Tanskassa ja Itä-Euroopassa uudelleenjärjestelytoimia jatkettiin, mikä heikensi niiden kannattavuutta neljänneksellä viime vuoteen verrattuna.

Kassavirtamme vahva parantuminen jatkui kertaluonteisia erä lukuun ottamatta. Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja oli -37,0 (-37,5) milj. euroa kolmannella vuosineljänneksellä, mutta siihen vaikutti elokuussa maksettu 40,8 milj. euron Saksan kilpailuoikeudellinen sakko. Lukuun ottamatta kyseistä sakkoa, operatiivinen kassavirtamme parani merkittävästi 41,3 milj. eurolla viime vuoteen verrattuna. Tammi-syyskuussa vastaava parannus edellisvuoteen verrattuna oli 84,3 milj. euroa.

Taloudellinen asemamme on vahvistunut, mikä mahdollistaa investointeja digitalisaatioon ja mahdollisia pienehköjä yritysostoja Palveluiden avainalueille. Nettovelkamme oli 50,2 milj. euroa syyskuun lopussa ja Nettovelat/Käyttökate-suhdelukumme oli 1,1x.

Jatkamme "Huippusuoritus kaikilla tasoilla" -ohjelmamme "Kuntoon"-vaiheen toteutusta. Koemme vahvaa parantumista useilla rintamilla Palveluissa ja Projekteissa toimintatapojemme yhdenmukaistuksessa. Samanaikaisesti jatkamme edelleen toimintojemme virtaviivaistamista tietyissä divisioonissa. Odotan strategiamme Kuntoon-vaiheen saatavan päätökseen vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, minkä jälkeen keskitymme kannattavaan kasvuun."

NÄKYMÄT VUODELLE 2018

Caverionin palvelujen ja ratkaisujen markkinanäkymät

Toimialan megatrendit, kuten lisääntynyt teknologian käyttö rakennetuissa ympäristöissä, energiatehokkuutta koskevat vaatimukset ja lisääntyvä digitalisoituminen ja automaatio sekä kaupungistuminen, luovat edelleen kysyntää Caverionin palveluille ja ratkaisuille tulevina vuosina.

Palvelut

Palveluiden taustalla olevan kysynnän odotetaan jatkuvan vahvana. Rakennuksissa olevan teknologian lisääntyessä uusien palvelujen ja digitaalisten ratkaisuiden tarpeen odotetaan lisääntyvän. Asiakkaiden keskittyminen omaan ydintoimintaansa tarjoaa edelleen Caverionille mahdollisuuksia ylläpidon sekä huollon ja kunnossapidon ulkoistuksissa. Nähtävissä on suuntaus kohti tiiviimpää yhteistyötä liiketoimintahyötyjen saavuttamiseksi pelkkien kustannussäästöjen sijasta. Kansainväliset asiakkaat hakevat yhtenäisiä, maiden rajat ylittäviä toimintamalleja, erityisesti Pohjoismaissa. Kiinnostus kestävästä kehitystä tukeviin palveluihin on kasvussa, esimerkkinä energianhallinta.

Projektit

Projektien markkinoiden odotetaan pysyvän vakaina liike- ja toimistorakentamisen markkinasegmentissä. Hyvän kysynnän odotetaan jatkuvan sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Talotekniikan kokonaistoimitusten sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuusmallien (PPP) asiakaskysyntä on kasvussa, pääasiassa riskienhallinnan ohjaamana. Hintakilpailun odotetaan kuitenkin pysyvän tiukkana. Alhaisen korkotason ja rahoituksen saatavuuden odotetaan edelleen tukevan investointeja. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö nostavat talotekniikan investointien kustannuksia.

Tulosohjeistus vuodelle 2018

Caverionin tulosohjeistus vuodelle 2018 on muuttumaton: ”Caverion arvioi, että konsernin liikevaihto laskee edellisvuoteen verrattuna vuonna 2018 (2017: 2 275,8 milj. euroa). Caverion arvioi, että konsernin oikaistu käyttökate yli kaksinkertaistuu vuonna 2018 (2017: 25,8 milj. euroa).”

Oikaistu käyttökate = Käyttökate ilman vertailtavuuteen vaikuttavia eriä.

Vertailtavuuteen vaikuttavat erät ovat olennaisia eriä tai liiketoimia, jotka ovat merkittäviä Caverionin taloudellisen kehityksen ymmärtämiseksi vertailtaessa nykyistä kautta edellisiin kausiin. Nämä erät voivat sisältää (1) myyntivoittoa ja –tappioita divestoinneista; (2) alaskirjauksia, kuluja ja/tai tuottoja erikseen tunnistetuista riskiprojekteista; (3) uudelleenjärjestelykuluja ja (4) muita eriä, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Vuonna 2018 merkittävät riskiprojektit sisältävät kolme päättynyttä Suurta projektia Teollisuuden ratkaisuihin. Caverion tulee raportoimaan näiden taloudelliset vaikutukset erikseen kohdassa ”Vertailtavuuteen vaikuttavat erät”. Oikaistut käyttökateluvut vuodelle 2017 on laskettu vastaavasti. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut luokitellaan ”vertailtavuuteen vaikuttavaksi eräksi” kategoriassa (4) eli ”muihin eriin, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan”.

Oikaistu käyttökate – Vertailtavuuteen vaikuttavat erät

Milj. e	7–9/18	7–9/17	1–9/18	1–9/17	1–12/17
Käyttökate	14,3	9,6	-7,5	-6,5	3,8
Käyttökateprosentti, %	2,7	1,8	-0,5	-0,4	0,2
<i>Käyttökatteeseen vaikuttavat erät</i>					
- Alaskirjaukset, kulut ja tuotot erikseen tunnistetuista riskiprojekteista	1,8	4,0	4,9	25,4	27,1
- Uudelleenjärjestelykulut	1,0	5,2	2,2	12,1	7,3
- Myyntivoitot ja –tappiot divestoinneista	1,2		1,2		-12,3
- Muut erät*	0,2		41,5		
Oikaistu käyttökate	18,5	18,8	42,4	31,1	25,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	3,5	3,4	2,6	1,9	1,1

* Sisältäen Saksan kilpailuoikeudellisen sakan ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut.

Caverion julkisti 21.3.2018 pörssitiedotteella IFRS 15:n vaikutuksilla oikaistut luvut ja oikaistun käyttökateen neljännesvuosittain vuodelle 2017 sekä IFRS 15-luvuilla päivitetyn tulosohjeistuksen vuodelle 2018.

Caverion soveltaa liikevaihtonsa tulosohjeistuksessa seuraavaa ohjeistusterminologiaa.

Positiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Kasvaa	0 %	
Negatiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Laskee		0 %

Caverion soveltaa oikaistun käyttökatteensa tulosohjeistuksessa seuraavaa ohjeistusterminologiaa, jonka lisäksi huomioidaan +/- 2 prosenttiyksikön vaihteluväli esitettyihin rajoihin.

Positiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Edellisen vuoden tasolla	-5 %	5 %
Kasvaa	5 %	30 %
Kasvaa merkittävästi	30 %	100 %
Kaksinkertaistuu	100 %	
Negatiivinen muutos	Alaraja %	Yläraja %
Laskee	-30 %	-5 %
Laskee merkittävästi		-30 %

TIEDOTUSTILAISUUS, WEBCAST JA PUHELINKONFERENSSI

Osavuositarkastuksesta järjestetään englanninkielinen tiedotustilaisuus torstaina 25.10.2018 klo 10 Suomen aikaa Hotelli Glo Kluuvissa (VideoWall-sali), Kluuvikatu 4, 2. kerros, Helsinki. Tiedotustilaisuutta voi seurata suorana lähetyksenä osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat. Tilaisuutta voi seurata myös puhelimitse soittamalla numeroon +358 (0)9 7479 0361 viimeistään klo 9.55 Suomen aikaa. Osallistumiskoodi puhelinkonferenssiin on ”9814499 / Caverion”. Tilaisuudesta on lisätietoa osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

Taloudellinen tiedottaminen vuonna 2018

Caverion järjestää pääomamarkkinapäivän Helsingissä 5.11.2019 klo 9.00 alkaen. Lisätietoja ohjelmasta julkaistaan lähempänä tapahtuman ajankohtaa.

Tilinpäätöstiedote vuodelta 2018 julkaistaan 5.2.2019. Taloudelliset katsaukset ja muuta sijoittajatieta on saatavilla Caverionin verkkosivuilta osoitteesta www.caverion.fi/sijoittajat ja IR App -sovelluksesta. Materiaalit voi myös tilata sähköpostitse osoitteesta IR@caverion.com.

CAVERION OYJ

Lisätietoja antavat:

Martti Ala-Härkönen, talousjohtaja, Caverion Oyj, puh. 040 737 6633, martti.ala-harkonen@caverion.com

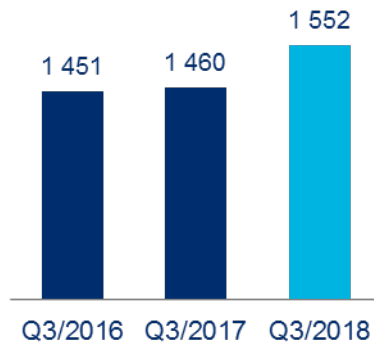
Milena Hæggström, sijoittajasuhdejohtaja, Caverion Oyj, puh. 040 5581 328, milena.haeggstrom@caverion.com

Jakelu: Nasdaq Helsinki, keskeiset tiedotusvälineet, www.caverion.fi

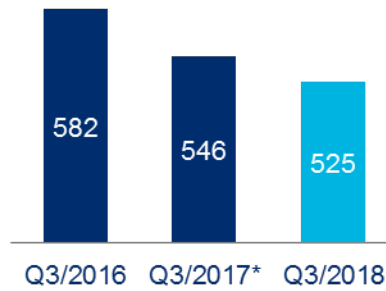
KONSERNIN TALOUDELLINEN KEHITYS

Tunnusluvut

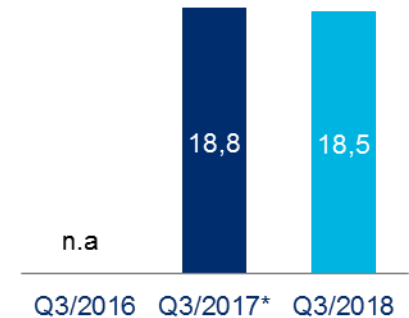
Tilaukanta (milj. e)

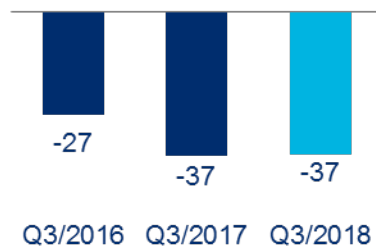
Liikevaihto (milj. e)

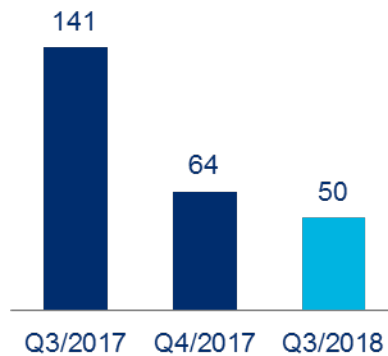
Oikaistu käyttökate (milj. e)

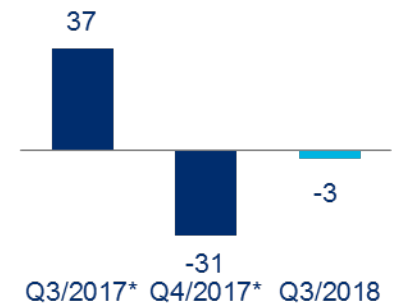
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja (milj. e)

Nettovelka (milj. e)

Käyttöpääoma (milj. e)

Liikevaihto liiketoimintayksiköittäin % liikevaihdosta 1-9/2018

- Palvelut-liiketoimintayksikkö 54 %
- Projektit-liiketoimintayksikkö 46 %

Liikevaihto divisioonittain % liikevaihdosta 1-9/2018

- Saksa 21 %
- Ruotsi 20 %
- Norja 17 %
- Suomi 15 %
- Teollisuuden ratkaisut 11 %
- Itävalta 8 %
- Tanska 6 %
- Itä-Eurooppa 3 %

Henkilöstö divisioonittain syyskuun 2018 lopussa

- Saksa 15 %
- Ruotsi 19 %
- Norja 16 %
- Suomi 16 %
- Teollisuuden ratkaisut 13 %
- Itävalta 5 %
- Tanska 6 %
- Itä-Eurooppa 10 %
- Konsernipalvelut 1 %

* 2017 luvut IFRS 15-oikaistuja.

Toimintaympäristö vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä ja yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana

Yleinen markkinatilanne oli koko kauden suhteellisen myönteinen ja vakaa. Kysyntä kehittyi suotuisasti Suomen, Norjan ja Saksan markkinoilla. Ruotsissa aktiviteettitasot projekteissa osoittivat joitakin merkkejä asteittaisesta hidastumisesta. Teollisuuden ratkaisuiden divisioonassa markkina pysyi vakaana teollisuuden kunnossapitopalveluissa. Tanskan, Itä-Euroopan ja Itävallan markkinat säilyivät myös vakaina.

Palvelut

Palveluiden kysyntä jatkui edelleen vahvana. Nähtävissä on suuntaus kohti tiiviimpää yhteistyötä liiketoimintahyötyjen saavuttamiseksi pelkkien kustannussäästöjen sijasta. Kansainväliset asiakkaat hakevat yhtenäisiä, maiden rajat ylittäviä toimintamalleja, erityisesti Pohjoismaissa. Kiinnostus kestävästä kehityksestä tukeviin palveluihin on kasvussa, esimerkkinä energianhallinta.

Projektit

Projektien markkinat olivat edelleen positiiviset. Asuinrakentamisen markkinasegmentissä oli viitteitä markkinan hidastumisesta. Caverionin kannalta merkityksellisempi liike- ja toimistorakentamisen markkinasegmentti pysyi kuitenkin vakaana. Talotekniikan kokonaistoimitusten sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuusmallien (PPP) asiakaskysyntä on ollut kasvussa, pääasiassa riskienhallinnan ohjaamana. Parempaa energiatehokkuutta ja parempia sisäilmaolosuhteita koskevat vaatimukset sekä tiukentuva ympäristölainsäädäntö nostavat talotekniikan investointien kustannuksia. Kasvukeskuksissa on ollut jonkin verran resurssipulaa projektinjohdosta ja asentajista.

Arvioidut Projektit-liiketoiminnan riskit vuodelle 2018

Caverion onnistui vuosineljänneksellä edelleen sopimaan joitakin suurimpia vanhoja projektivaateita, joista yksi koski erästä suurta Teollisuuden ratkaisuiden projektia. Tämän seurauksena yhtiön riskiasema vanhoissa projekteissa pieneni edelleen, kun kaksi kolmesta Suuresta projektista vuoden 2018 riskilistalta on sovittu. Yhtiö raportoi erikseen yhden jäljellä olevan päätyyneen Teollisuuden ratkaisuiden Suuren projektin vaikutukset kohdassa "Vertailtavuuteen vaikuttavat erät".

Projektit-liiketoiminnan odotetaan parantavan merkittävästi tulostaan vuonna 2018, vaikka vanhemmissa projekteissa on edelleen joitakin projektien suoritusriskejä jäljellä vuodelle 2018. Tällä hetkellä noin 16 prosenttia Caverionin projektitilauksien projekteista on aloitettu vuonna 2016 tai aikaisemmin. Kolmannen neljänneksen alkaessa tällaisia projekteja oli noin 20 prosenttia Caverionin tilauksista, ja Caverion arvioi tämän tason vähenevän hieman yli 10 prosenttiin vuoden loppuun mennessä.

Tilaukanta

Konsernin syyskuun lopun tilaukanta oli 1 552,3 milj. euroa, kasvua 6,3 prosenttia edellisvuoden syyskuun lopusta (1 460,4 milj. euroa). Vertailukelpoisin valuuttakurssein tilaukanta kasvoi 7,6 prosenttia. Tilauksien raportointia muutettiin kaudella Ruotsin pitkäaikaisten palvelusopimusten raportoinnin harmonisoinnin vuoksi, mikä nosti kauden tilauksiantaa 62,5 milj. eurolla. Harmonisoinnissa pidempien sopimusten kiinteä osa on nyt otettu tilauksantaan mukaan koko sopimusajaksolta.

Palveluiden tilaukanta kasvoi viime vuoteen verrattuna. Projekteissa tilaukanta laski, mikä oli pääosin seurausta konsernin valikoivammasta lähestymistavasta projektiliiketoiminnassa. Caverion otti käyttöön tiukemman projektien tarjouslupaprosessin vuoden 2016 toisesta vuosineljänneksestä lähtien ja on sulkenut useita heikosti suorituvia projektityksiköitä. Caverion keskittyi edelleen tarjousprosessiin tavoitteenaan parantaa projektikatteita, erityisesti uusissa Projektit-liiketoiminnan tilauksissa.

Liikevaihto

Heinä–syyskuu

Heinä–syyskuun liikevaihto oli 524,9 (545,6) milj. euroa. Liikevaihto laski 3,8 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Liikevaihtoon vaikuttivat valuuttakurssivaihtelut ja Krantzin liiketoiminnan myynti vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Konsernin valikoivammalla projektiliiketoiminnan lähestymistavalla oli myös heikentävä vaikutus kehitykseen. Edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto oli

536,2 milj. euroa eli laski 1,7 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ruotsin kruunun muutosten vaikutus oli 8,9 milj. euroa, Norjan kruunun 1,9 milj. euroa ja Venäjän ruplan 0,5 milj. euroa.

Liikevaihto kasvoi Itävallassa, Suomessa ja Norjassa, ja pysyi viime vuoden tasolla Teollisuuden ratkaisuihin, mutta laski muissa divisioonissa. Saksan liikevaihto vuonna 2018 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen, sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa vuonna 2017.

Palvelut-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 279,7 (284,0) milj. euroa heinä–syyskuussa eli laski 1,5 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta, mutta kasvoi 0,9 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Projektit-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 245,2 (261,6) milj. euroa heinä–syyskuussa eli laski 6,3 prosenttia tai 4,6 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna seurauksena valikoivammasta tarjoustoiminnasta.

Heinä–syyskuussa Palvelut-liiketoimintayksikön osuus oli 53,3 (52,1) prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikön 46,7 (48,0) prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Tammi–syyskuu

Tammi–syyskuun liikevaihto oli 1 616,5 (1 683,5) milj. euroa. Liikevaihto laski 4,0 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Liikevaihtoon vaikuttivat valuuttakurssivaihtelut ja Krantzin liiketoiminnan myynti vuoden 2017 viimeisellä neljänneksellä. Konsernin valikoivammalla projektiliiketoiminnan lähestymistavalla oli myös heikentävä vaikutus kehitykseen. Edellisvuoden vastaavan ajankohdan valuuttakursseilla laskettuna liikevaihto oli 1 650,9 milj. euroa eli laski 1,9 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Ruotsin kruunun muutosten vaikutus oli 21,9 milj. euroa, Norjan kruunun 10,3 milj. euroa ja Venäjän ruplan 2,2 milj. euroa.

Liikevaihto kasvoi Itävallassa ja Suomessa, mutta laski muissa divisioonissa. Lisäksi Norjassa liikevaihto kasvoi paikallisvaluutassa 2,9 prosenttia. Saksan liikevaihto vuonna 2018 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen, sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa vuonna 2017.

Palvelut-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 875,8 (871,8) milj. euroa tammi–syyskuussa eli kasvoi 0,5 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta tai 2,9 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna. Projektit-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 740,7 (811,7) milj. euroa tammi–syyskuussa eli laski 8,7 prosenttia tai 7,1 prosenttia paikallisissa valuutoissa mitattuna seurauksena valikoivammasta tarjoustoiminnasta.

Tammi–syyskuussa Palvelut-liiketoimintayksikön osuus oli 54,2 (51,8) prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikön 45,8 (48,2) prosenttia konsernin kokonaisliikevaihdosta.

Konserni otti käyttöön uudet IFRS 15:n mukaiset laskentaperiaatteet liikevaihdon tuloutukselle 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardi edellyttää muuttuvan kauppahinnan osuuden tulouttamista ainoastaan siinä määrin kuin on erittäin todennäköistä, ettei tuloutusta tarvitse peruuttaa. Aikaisempien tuloutusstandardien mukaisesti muuttuva kauppahinta tuloutettiin, kun sen toteutuminen arvioitiin todennäköiseksi. Näin ollen liikevaihtoa tuloutetaan muuttuvan kauppahinnan osalta IFRS 15:n mukaan varovaisemmin kuin aikaisempien tuloutusstandardien perusteella. Caverion julkisti 21.3.2018 erillisellä pörssitiedotteella IFRS 15:n vaikutuksilla oikaistut lukunsa.

Caverion otti käyttöön uuden tavan liiketoimintayksikköjen liikevaihdon raportointiin vuodesta 2018 alkaen. Aikaisemmin Caverion raportoi liikevaihtoa sopimusten luokittelun perusteella seuraavasti: Projektit-liiketoiminta koostui Suuret projektit – ja Tekninen asennus –liiketoiminta-alueista ja Palvelut-liiketoiminta koostui Tekninen huolto ja kunnossapito – sekä Managed Services –liiketoiminta-alueista. Vuodesta 2018 alkaen Caverion otti käyttöön liiketoimintayksikkökohtaisen seurannan perustuen tulosityksikkörakenteeseen, jossa kukin tulosityksikkö kuuluu joko Projektit - tai Palvelut-liiketoimintayksikköön. Uusi tulosityksikkörakenne mahdollistaa taloudellisen ohjauksen parantamisen Caverionissa. Caverion antaa uuden liiketoimintayksikkörakenteen vertailuluvut kullekin vuosineljännekselle tilikaudelta 2017. Uuden luokittelun perusteella Palvelut-liiketoimintayksikkö vastasi 53,1 prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikkö 46,9 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017, kun taas aikaisemman luokittelun perusteella Palvelut-liiketoiminta vastasi 52,5 prosenttia ja Projektit-liiketoiminta 47,5 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017.

Liikevaihdon jakautuminen divisioonittain ja liiketoimintayksiköittäin

Liikevaihto, milj. e	7-9/2018	%	7-9/2017*	%	Muutos	1-9/2018	%	1-9/2017*	%	Muutos	1-12/2017*	%
Norja	85,0	16 %	80,6	15 %	5,4 %	269,5	17 %	271,8	16 %	-0,9 %	367,0	16 %
Tanska	29,0	6 %	37,9	7 %	-23,5 %	99,1	6 %	105,2	6 %	-5,8 %	142,7	6 %
Ruotsi	94,5	18 %	107,5	20 %	-12,1 %	319,3	20 %	364,2	22 %	-12,3 %	492,2	22 %
Saksa	110,6	21 %	121,0	22 %	-8,7 %	334,4	21 %	346,8	21 %	-3,6 %	468,6	21 %
Teollisuuden ratkaisut	57,1	11 %	57,0	10 %	0,2 %	173,3	11 %	186,4	11 %	-7,1 %	248,3	11 %
Suomi	81,6	16 %	78,2	14 %	4,4 %	240,8	15 %	236,6	14 %	1,8 %	317,3	14 %
Itävalta	49,0	9 %	43,9	8 %	11,6 %	128,5	8 %	116,6	7 %	10,2 %	161,9	7 %
Itä-Eurooppa	18,1	3 %	19,6	4 %	-7,7 %	51,8	3 %	56,6	3 %	-8,5 %	77,8	3 %
Konserni yhteensä	524,9	100 %	545,6	100 %	-3,8 %	1 616,5	100 %	1 683,5	100 %	-4,0 %	2 275,8	100 %
Palveluliiketoimintayksikkö	279,7	53 %	284,0	52 %	-1,5 %	875,8	54 %	871,8	52 %	0,5 %	1 209,0	53 %
Projekttiliiketoimintayksikkö	245,2	47 %	261,6	48 %	-6,3 %	740,7	46 %	811,7	48 %	-8,7 %	1 066,8	47 %

*2017-luvut IFRS 15 -oikaistuja

Kannattavuus

Käyttökate

Heinä-syyskuu

Oikaistu käyttökate oli 18,5 (18,8) milj. euroa eli 3,5 (3,4) prosenttia liikevaihdosta heinä-syyskuussa. Heinä-syyskuun käyttökate oli 14,3 (9,6) milj. euroa eli 2,7 (1,8) prosenttia liikevaihdosta.

Oikaistun käyttökateen laskelmassa alaskirjaukset sekä kulut ja tuotot erikseen tunnistetuista riskiprojekteista olivat yhteensä 1,8 milj. euroa million heinä-syyskuussa. Konsernin Saksaan, Tanskaan ja Ruotsiin liittyvät uudelleenjärjestelykulut olivat 1,0 milj. euroa. Myyntivoitot ja -tappiot divestoinneista olivat yhteensä 1,2 milj. euroa ja sisälsivät Leppävirran liiketoimintakaupasta 1,0 milj. euron myyntitappion sekä Saksassa vuoden 2017 lopulla tehtyyn Krantzin liiketoimintakauppaan liittyviä pieniä kauppahinnan oikaisuja. Yhteensä 0,2 milj. euron muut erät sisälsivät Saksan kilpailuoikeudelliseen sakkoon liittyviä juridisia ja muita kuluja.

Divisioonittain, Suomi, Norja ja Itävalta tekivät edelleen vahvaa kannattavuutta kolmannella vuosineljänneksellä. Saksa, Ruotsi ja Teollisuuden ratkaisut kehittyivät myönteisesti. Kaikki ne tekivät positiivisen käyttökateen viime vuoden negatiivisiin lukuihin verrattuna. Tanskassa ja Itä-Euroopassa uudelleenjärjestelytoimia jatkettiin, mikä heikensi niiden kannattavuutta neljänneksellä viime vuoteen verrattuna.

Aineiden ja tarvikkeiden käyttöön liittyvät kulut laskivat 137,8 (153,5) milj. euroon ja ulkopuoliset palvelut 101,4 (106,9) milj. euroon heinä-syyskuussa. Henkilöstökulut laskivat 5,3 prosenttia, ja liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 7,5 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Heinä-syyskuun henkilöstökulut olivat yhteensä 200,3 (211,7) milj. euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 71,8 (66,8) milj. euroon. Konsernin ulkoiset asianajokulut liittyen Saksan kilpailuoikeudelliseen tutkintaan ja kolmeen Teollisuuden ratkaisuiden erikseen raportoituun projektiin olivat yhteensä 0,7 milj. euroa heinä-syyskuussa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 0,7 (3,0) milj. euroa.

Tammi-syyskuu

Oikaistu käyttökate oli 42,4 (31,1) milj. euroa eli 2,6 (1,9) prosenttia liikevaihdosta tammi-syyskuussa. Tammi-syyskuun käyttökate oli -7,5 (-6,5) milj. euroa eli -0,5 (-0,4) prosenttia liikevaihdosta.

Oikaistun käyttökateen laskelmassa alaskirjaukset sekä kulut ja tuotot erikseen tunnistetuista riskiprojekteista olivat yhteensä 4,9 milj. euroa million tammi–syyskuussa. Konsernin Saksaan, Tanskaan ja Ruotsiin liittyvät uudelleenjärjestelykulut olivat 2,2 milj. euroa. Myyntivoitot ja –tappiot divestoinneista olivat yhteensä 1,2 milj. euroa. Muut erät olivat yhteensä 41,5 milj. euroa ja sisälsivät Saksan kilpailuoikeudellisen sakon ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut.

Molemmat liiketoimintayksiköt paransivat suhteellista kannattavuuttaan viime vuodesta, ja useimmissa divisioonissa kehitys oli myös myönteistä. Suomi, Norja ja Itävalta tekivät edelleen hyvää kannattavuutta, ja Ruotsi ja Teollisuuden ratkaisut paransivat kannattavuuttaan selvästi. Saksan kannattavuus vuonna 2018 ei ole täysin vertailukelpoinen edellisvuoteen, sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa STEAG Energy Services GmbH:lle vuoden 2017 lopulla.

Caverion julkisti 12.6.2018, että se oli päässyt osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasiassa, jota viranomaisen oli tutkinut vuodesta 2014. Lopullisen 3.7.2018 julkistetun päätöksen mukaan Caverion Deutschland GmbH:lle määrättiin 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellinen sakko. Sakko kirjattiin kuluksi toisella vuosineljänneksellä ja se maksettiin kolmannella vuosineljänneksellä.

Aineiden ja tarvikkeiden käyttöön liittyvät kulut laskivat 416,0 (475,3) milj. euroon ja ulkopuoliset palvelut 301,9 (316,6) milj. euroon tammi–syyskuussa. Henkilöstökulut laskivat 5,8 prosenttia, ja liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 23,7 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna kilpailuoikeudellisen sakon vuoksi. Tammi–syyskuun henkilöstökulut olivat yhteensä 660,1 (701,0) milj. euroa. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 247,9 (200,5) milj. euroon. Konsernin ulkoiset asianajokulut liittyen Saksan kilpailuoikeudelliseen tutkintaan ja kolmeen Teollisuuden ratkaisuiden erikseen raportoituun projektiin olivat yhteensä 4,1 milj. euroa tammi–syyskuussa. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,9 (3,3) milj. euroa.

Käyttökate on määritelty seuraavasti: Liikevoitto + Poistot ja arvonalentumiset. Oikaistu käyttökate = Käyttökate ilman vertailtavuuteen vaikuttavia eriä. Vertailtavuuteen vaikuttavat erät ovat olennaisia eriä tai liiketoimia, jotka ovat merkittäviä Caverionin taloudellisen kehityksen ymmärtämiseksi vertailtaessa nykyistä kautta edellisiin kausiin. Nämä erät voivat sisältää (1) myyntivoittoa ja –tappioita divestoinneista; (2) alaskirjauksia, kuluja ja/tai tuottoja erikseen tunnistetuista riskiprojekteista; (3) uudelleenjärjestelykuluja ja (4) muita eriä, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Vuonna 2018 merkittävät riskiprojektit sisältävät kolme päättynyttä Suurta projektia Teollisuuden ratkaisuihin. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut luokitellaan ”vertailtavuuteen vaikuttavaksi eräksi” kategoriassa (4) eli ”muihin eriin, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan”.

Liikevoitto

Heinä–syyskuu

Heinä–syyskuussa liikevoitto oli 8,1 (2,2) milj. euroa eli 1,5 (0,4) prosenttia liikevaihdosta.

Poistot ja arvonalentumiset heinä–syyskuussa olivat 6,2 (7,4) milj. euroa, josta 0,4 (0,4) milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 5,8 (7,1) milj. euroa muita poistoja ja arvonalentumisia, joista suurin osa liittyi tietotekniikkaan.

Tammi–syyskuu

Tammi–syyskuussa liikevoitto oli -27,2 (-29,1) milj. euroa eli -1,7 (-1,7) prosenttia liikevaihdosta, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla kuluilla.

Poistot ja arvonalentumiset tammi–syyskuussa olivat 19,7 (22,6) milj. euroa, josta 1,5 (1,4) milj. euroa oli yrityskauppoihin liittyviä kohdistettuja aineettomia hyödykkeitä ja 18,3 (21,2) milj. euroa muita poistoja ja arvonalentumisia, joista suurin osa liittyi tietotekniikkaan.

Muut liikevoittoon vaikuttavat tekijät on esitetty tarkemmin kohdassa käyttökate.

Tulos ennen veroja, tilikauden tulos ja osakekohtainen tulos

Tulos ennen veroja oli -29,2 (-33,3) milj. euroa, tilikauden tulos -32,3 (-25,6) milj. euroa ja osakekohtainen tulos -0,27 (-0,22) euroa tammi–syyskuussa, mihin oli vaikutusta Saksan 40,8 milj. euron kilpailuoikeudellisella sakolla ja muilla kuluilla. Nettorahoituskulut olivat -2,0 (-4,2) milj. euroa tammi–syyskuussa.

Konsernin efektiivinen veroaste oli -10,6 (23,0) prosenttia tammi–syyskuussa, mihin vaikutti Saksan kilpailuoikeudellinen sakko. Kilpailuoikeudellista sakkoa on käsitelty ei-verovähennyskelpoisena kuluna.

Investoinnit, yritysostot ja myydyt liiketoiminnot

Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin olivat tammi–syyskuussa 8,3 (13,1) milj. euroa eli 0,5 (0,8) prosenttia liikevaihdosta. Investoinnit tietotekniikkaan olivat 5,9 (8,2) milj. euroa tammi–syyskuussa. Tietotekniikkainvestoinnit liittyivät pääasiassa yhteisen IT-infrastruktuurin ja yhteisten alustojen rakentamiseen, data-keskuksen konsolidointiin sekä yhteisen toiminnanohjauksjärjestelmän toteuttamiseen. Myös IT-järjestelmiä ja mobiililyökaluja kehitettiin konsernin sisäisten prosessien ja tehokkuuden parantamiseksi jatkossa. Muut investoinnit, mukaan lukien yritysostot, olivat 2,5 (5,0) milj. euroa.

Caverion Industria Oy ja ostajaryhmä, johon kuuluvat SKM Service Oy sekä yksityishenkilöinä Samppo Huttunen ja Marko Mikkonen, sopivat kolmannella vuosineljänneksellä Caverionin Leppävirran toimintojen liiketoimintakaupasta. Kauppa toteutettiin elokuun lopussa. Caverionin Leppävirran tulosityksikön kaikki 33 työntekijää siirtyivät osana kauppaa. Lisäksi liiketoimintakauppaan kuuluivat muun muassa koneet ja laitteet, materiaalivarasto sekä keskeneräiset työt. Caverion kirjasi liiketoimintakaupasta 1,0 milj. euron myyntitappion, mikä huomioidaan oikaistun käyttökatteen laskennassa vertailtavuuteen vaikuttavana eränä. Kauppahintaa ei julkisteta.

Kassavirta, käyttöpääoma ja rahoitus

Konsernin operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä oli -32,1 (-75,6) milj. euroa vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana. Kassavirtaan vaikutti elokuussa maksettu 40,8 milj. euron Saksan kilpailuoikeudellinen sakko. Lukuun ottamatta kyseistä sakkoa, operatiivinen kassavirta parani merkittävästi 84,3 milj. eurolla viime vuoteen verrattuna, parantuen kaikissa divisioonissa paitsi Tanskassa. Konsernin vapaa kassavirta parani -43,9 (-90,5) milj. euroon.

Kolmannella neljänneksellä konsernin operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä oli -37,0 (-37,5) milj. euroa. Lukuun ottamatta Saksan sakkoa, operatiivinen kassavirta parani merkittävästi 41,3 milj. eurolla viime vuoteen verrattuna.

Konsernin käyttöpääoma parani -3,2 (37,0) milj. euroon syyskuun lopussa. Osatuloutussaamisten määrä laski 259,3 (296,1) milj. euroon ja myyntisaamisten määrä 268,0 (317,6) milj. euroon syyskuun lopussa. Vanhoissa erääntyneissä myyntisaamisissa oli myös myönteistä kehitystä viime vuoteen verrattuna. Teollisuuden ratkaisuiden riskiprojekteihin sitoutunut käyttöpääoma jatkoi vähenemistään, ja vastaava trendi oli nähtävissä myös Saksassa kolmannella vuosineljänneksellä. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko maksettiin kolmannella vuosineljänneksellä, millä oli vaikutusta käyttöpääoman tasoon toiseen vuosineljännekseen verrattuna.

Caverionin rahavarat olivat syyskuun lopussa 18,7 (18,4) milj. euroa. Lisäksi Caverionilla on nostamattomia luottolimiittisopimuksia 100,0 milj. euroa ja nostamattomia tililimiittisopimuksia 19,0 milj. euroa.

Caverion julkisti 14.6.2018 käynnistävänsä uusien osakkeiden suunnatun osakeannin säilyttääkseen vahvan taseaseman ja strategisen joustavuuden kilpailuoikeudellisen sakan maksamisen jälkeen. Strateginen joustavuus merkitsee Caverionille muun muassa seuraavaa: siirtymistä edelleen kohti Palvelut-liiketoimintaa, tukea strategisille projekteille ja toiminnan kehittämiselle, investointeja digitalisaatioon ja vahvaa kassatilannetta pienehköjen yritysostojen rahoittamiseksi valikoiduilla alueilla palveluissa erityisesti hyvin suoriutuvissa divisioonissa. Yhtiö julkisti 15.6.2018, että se oli suunnannut institutionaalisille sijoittajille osakeannin, jossa merkityt 9 524 000 osaketta vastasivat noin 7,36 prosenttia kaikista Yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä välittömästi ennen osakeantia. Noin 17 prosenttia osakkeista allokoitiin kansainvälisille sijoittajille. Osakkeiden merkintähinta osakeannissa oli 6,30 euroa osakkeelta, ja kerätyt varat ennen palkkioita ja kuluja ovat 60 milj. euroa. Osakkeiden merkintähinta oli noin 6,5 prosenttia alhaisempi kuin yhtiön osakkeen päätöskurssi

14.6.2018. Yhtiön liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärä osakeannin jälkeen on 138 920 092 osaketta ja ulkona olevien osakkeiden määrä on 135 655 641 osaketta.

Konsernin korolliset velat olivat 68,9 (159,6) milj. euroa syyskuun lopussa, ja keskiporko suojausten jälkeen oli 2,64 prosenttia. Noin 87 prosenttia lainoista on pankeilta ja noin 11 prosenttia vakuutusyhtiöiltä. Yhteensä 28,2 milj. euroa korollisesta velasta eräännyy maksettavaksi seuraavien 12 kuukauden aikana. Konsernin nettovelka oli 50,2 (141,3) milj. euroa syyskuun lopussa. Velkaantumisaste oli syyskuun lopussa 18,9 (59,5) prosenttia ja omavaraisuusaste 30,9 (24,8) prosenttia. Caverion Oyj laski 9.6.2017 liikkeeseen 100 miljoonan euron hybridilainan, jota käsitellään konsernin IFRS-tilinpäätöksessä omana pääomana. Hybridilaina on oman pääoman ehtoinen joukkovelkakirjalaina, joka on muita velkasitoumuksia heikommassa asemassa. Kesäkuussa 2018 Caverion maksoi tämän hybridilainan 4,6 milj. euron vuosikoron (vuonna 2017 ei koronmaksua).

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökateen (EBITDA) suhdeluukuun (Nettovelat/Käyttökate). Taloudellinen kovenantti ei saa ylittää tasoa 3,5:1. Syyskuun lopussa konsernin nettovelan ja käyttökateen suhdeluku vahvistettujen laskentaperiaatteiden mukaisesti oli 1,1x. Caverion sopi lainapankkiensa kanssa kesäkuussa, että Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja neuvonantokulut jätetään huomioimatta käyttökateä laskettaessa taloudellisen kovenantin (Nettovelat/Käyttökate) laskennan yhteydessä.

Muutoksia ulkoiseen taloudelliseen raportointiin vuonna 2018

Caverion otti käyttöön uuden tavan liiketoimintayksikköjen liikevaihdon raportointiin vuodesta 2018 alkaen. Aikaisemmin Caverion raportoi liikevaihtoa sopimusten luokittelun perusteella seuraavasti: Projektit-liiketoiminta koostui Suuret projektit – ja Tekninen asennus –liiketoiminta-alueista ja Palvelut-liiketoiminta koostui Tekninen huolto ja kunnossapito – sekä Managed Services –liiketoiminta-alueista. Vuodesta 2018 alkaen Caverion otti käyttöön liiketoimintayksikkökohtaisen seurannan perustuen tulosityksikkörakenteeseen, jossa kukin tulosityksikkö kuuluu joko Projektit - tai Palvelut-liiketoimintayksikköön. Uusi tulosityksikkörakenne mahdollistaa taloudellisen ohjauksen parantamisen Caverionissa. Caverion antaa uuden liiketoimintayksikkörakenteen vertailuluvut kullekin vuosineljännekselle tilikaudelta 2017. Uuden luokittelun perusteella Palvelut-liiketoimintayksikkö vastasi 53,1 prosenttia ja Projektit-liiketoimintayksikkö 46,9 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017, kun taas aikaisemman luokittelun perusteella Palvelut-liiketoiminta vastasi 52,5 prosenttia ja Projektit-liiketoiminta 47,5 prosenttia konsernin liikevaihdosta vuonna 2017. Vertailuluvut on esitetty alla olevassa taulukossa.

LIKEVAIHTO LIKETOIMINTAYKSIKÖJAKAUMAN PERUSTEELLA

Liikevaihto, milj. e	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-12/ 2017	%
Palvelut-liiketoimintayksikkö	297,0	290,8	284,0	337,2	1 209,0	53 %
Projektit-liiketoimintayksikkö	277,6	272,5	261,6	255,1	1 066,8	47 %

AIKAISEMMIN RAPORTOITU LIKEVAIHTO LIKETOIMINTA-ALUEJAKAUMAN PERUSTEELLA

Liikevaihto, milj. e	1-3/ 2017	4-6/ 2017	7-9/ 2017	10-12/ 2017	1-12/ 2017	%
Palvelut-liiketoiminta	292,7	289,3	279,8	333,4	1 195,2	53 %
- Tekninen huolto ja kunnossapito	208,7	208,3	197,0	236,5	850,5	37 %
- Managed Services	84,1	80,9	82,8	96,9	344,6	15 %
Projektit-liiketoiminta	281,9	274,1	265,8	258,9	1 080,6	47 %
- Tekninen asennus	177,3	184,3	177,3	177,3	716,2	31 %
- Suuret projektit	104,6	89,7	88,5	81,6	364,5	16 %

Caverion tiedotti pörssitiedotteella 6.11.2017 muokkaavansa divisioonarakennettaan eriyttämällä Tanska-Norjan divisioonansa toiminnat kahdeksi erilliseksi Tanskan ja Norjan divisioonaksi. Muutokset astuivat voimaan 1.1.2018 alkaen.

Saksan liikevaihto ja tulos vuonna 2018 eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuoteen sillä Caverion myi Krantz-tuotemerkin alaisen tuoteliiketoimintansa Saksassa STEAG Energy Services GmbH:lle vuoden 2017 lopulla.

Kauppa astui voimaan 31.12.2017. Krantzin palveluksessa oli noin 230 työntekijää ja sen liikevaihto oli noin 45 miljoonaa euroa vuonna 2017. Divestoinnin myyntivoitto raportoitiin vuoden 2017 liiketoiminnan muissa tuotoissa ja se oli 12,3 milj. euroa.

Konserni otti käyttöön uudet IFRS 15:n mukaiset laskentaperiaatteet liikevaihdon tuloutukselle 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardi edellyttää muuttuvan kauppahinnan osuuden tulouttamista ainoastaan siinä määrin kuin on erittäin todennäköistä, ettei tuloutusta tarvitse peruuttaa. Aikaisempien tuloutusstandardien mukaisesti muuttuva kauppahinta tuloutettiin, kun sen toteutuminen arvioitiin todennäköiseksi. Näin ollen liikevaihtoa tuloutetaan muuttuvan kauppahinnan osalta IFRS 15:n mukaan varovaisemmin kuin aikaisempien tuloutusstandardien perusteella. Caverion julkisti 21.3.2018 erillisellä pörsstitiedotteella IFRS 15:n vaikutuksilla oikaistut lukunsa ja oikaistun käyttökatteen neljännesvuosittain vuodelle 2017 sekä IFRS 15-luvuilla päivitetyn tulosohjeistuksensa vuodelle 2018.

IFRS 15 -laskentaperiaatteiden käyttöönotolla oli liikevaihtoon -7,0 milj. euron negatiivinen vaikutus ja käyttökatteeseen ja liikevoittoon -7,3 milj. euron negatiivinen vaikutus tilikaudella 2017. Konsernin omavaraisuusaste laski 27,9 prosentista 25,8 prosenttiin ja velkaantumisaste nousi 24,4 prosentista 27,2 prosenttiin 31. joulukuuta 2017. Negatiivinen vaikutus konsernin kertyneisiin voittovaroihin oli 27,2 milj. euroa 31. joulukuuta 2017. Lisätietoja on esitetty taulukko-osassa ”IFRS 15 oikaistut luvut”.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö divisioonittain kauden lopussa	9/18	6/18	Muutos	9/18	9/17	Muutos	12/17
Ruotsi	2 975	3 007	-1 %	2 975	3 216	-7 %	3 150
Norja	2 469	2 431	2 %	2 469	2 522	-2 %	2 486
Suomi	2 487	2 537	-2 %	2 487	2 448	2 %	2 444
Saksa	2 280	2 235	2 %	2 280	2 490	-8 %	2 453
Teollisuuden ratkaisut	1 955	2 053	-5 %	1 955	2 069	-6 %	2 023
Itä-Eurooppa	1 518	1 600	-5 %	1 518	1 787	-15 %	1 754
Tanska	915	952	-4 %	915	999	-8 %	952
Itävalta	851	829	3 %	851	841	1 %	840
Konsernipalvelut	106	107	-1 %	106	111	-5 %	114
Konserni yhteensä	15 556	15 751	-1 %	15 556	16 483	-6 %	16 216

Caverion-konsernin palveluksessa oli keskimäärin 15 790 (16 690) työntekijää tammi–syyskuussa 2018. Syyskuun 2018 lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 15 556 (16 483). Tammi–syyskuun henkilöstökulut olivat 660,1 (701,0) milj. euroa.

Kauden aikana Caverion jatkoi liiketoimintojen tarvitsemien osaamisalueiden kehittämistä. Myös eräitä uusia resursseja tarvittiin täydentämään kriittisiä osaamisalueita. Caverion jatkoi harjoittelijoiden palkkaamista ja kehittämistä asiantuntijoiksi. Erityishuomiota kiinnitettiin edelleen projektijohtamiseen ja johtamistaitojen vahvistamiseen. Divisioonissa jatkettiin kehitystoimenpiteitä, jotta resurssien tarjonta saadaan sovitettua vastaamaan paremmin liiketoiminnan tarpeita.

Useita koko konsernin laajuisia kehittämishankkeita, kuten projektijohtamisen kyvykkyyden vahvistamista, jatkettiin. Useissa divisioonissa jatkettiin lisätoimenpiteitä suorituksen ja käyttöasteen parantamiseksi. Avainosaaja- ja seuraajasuunnittelu sekä harmonisoitujen henkilöstöprosessien käyttöönotto jatkuivat. Työntekijöiden työturvallisuus on edelleen keskeinen alue. Syyskuun lopun tapaturmataajuus laski 12 prosenttia edellisvuodesta ja oli 5,3 (6,0).

Muutoksia Caverion-konsernin johtoryhmässä ja organisaatorakenteessa

Caverion ilmoitti 4.5.2018 seuraavista muutoksista konsernin johtoryhmään ja organisaatorakenteeseen.

Juha Mennander (s. 1965) nimitettiin Caverionin Ruotsin divisioonajohtajaksi 1.6.2018 alkaen ja hän jatkaa edelleen konsernin johtoryhmän jäsenenä. Juha Mennander toimii myös konsernin Market Operations -toiminnon vetäjänä toistaiseksi. Michael Kaiser (s. 1962) nimitettiin Caverionin Projektit-liiketoimintayksikön johtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 1.6.2018 alkaen.

Caverionin johtamisrakenteen selkiyttämiseksi ja yksinkertaistamiseksi Caverion päätti myös järjestellä Itä-Euroopan toimintojaan uudelleen. Itä-Euroopan divisioonan entinen johtaja Niclas Sacklén poistui konsernin johtoryhmästä 1.7.2018 alkaen ja vastasi Caverionin Venäjän ja Puolan toiminnasta 10.8.2018 asti, minkä jälkeen hän siirtyi pois yhtiöstä. Caverionin Baltian toiminnot päätettiin integroida osaksi Suomen divisioonaa ja ne raportoivat Suomen divisioonajohtaja Ville Tammiselle. Jatkossa Suomen divisioonan nimeksi tulee Suomi ja Baltia. Venäjän, Puolan ja Baltian taloudellinen raportointi jatkuu Itä-Euroopan alla vuoden 2018 loppuun asti.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Caverion altistuu toiminnassaan erilaisille strategisille, toiminnallisille, poliittisille, markkina-, asiakas- sekä muille riskeille. Markkinaympäristö on tällä hetkellä positiivinen Caverionin kannalta tärkeillä markkinoilla, mutta siinä saattaa aina tapahtua odottamattomia muutoksia, joilla voi olla vaikutusta myös Caverioniin. Caverion arvioi, että kauppaan ja politiikkaan liittyvät riskit lisääntyvät maailmanlaajuisesti, mutta niiden vaikutus Caverioniin arvioidaan rajalliseksi lyhyellä aikavälillä.

Caverionille tyypilliset operatiiviset riskit liittyvät sen Palvelut- ja Projektit-liiketoimintaan. Näitä ovat muun muassa tarjouksiin (esim. laskentaan ja hinnoitteluun), sopimusehtoihin, yhteishankkeisiin, aliurakointiin, hankintaan ja materiaalien hintoihin, osaavan henkilöstön saatavuuteen sekä projektinhallintaan liittyvät riskit. Näiden riskien hallitsemiseksi riskienarviointi ja -tarkastusprosessit ovat käytössä niin myynti- kuin toteutusvaiheessa, ja tarkoituksenmukaisia riskivaroja tehdään. Ottaen huomioon projektiliiketoimintaan liittyvät erityiset riskit, konserniin perustettiin vuoden 2017 alussa Projektit-liiketoimintayksikkö, joka keskittyy projektien riskienhallinnan parantamiseen kokonaisuutena, projektiportfolion ohjaamiseen sekä projektinhallinnan osaamisen parantamiseen. Kaikista näistä toimenpiteistä huolimatta on olemassa riski, että jotkut projektiriskit toteutuvat, mikä voi vaikuttaa negatiivisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Projektien riskiarviointi on yhtiössä osa projektinhallinnan standardiprosessia ja on mahdollista, että riskejä saatetaan havaita tällä hetkellä käynnissä olevissa sekä uusissa projekteissa.

Vaikka parannettuja projektikontrolleja on otettu käyttöön, on mahdollista, että jotkut riskeistä saattavat toteutua, mikä voisi johtaa projektien alaskirjauksiin, varauksiin, riitaisuuksiin tai oikeudenkäynteihin. Caverion teki suuren määrän projektien alaskirjauksia vuosina 2016-2017, mutta vuonna 2018 on edelleen jäljellä vanhempiin projekteihin liittyviä projektien suoritusriskejä. Tällä hetkellä noin 16 prosenttia Caverionin projektitilaukskannan projekteista on aloitettu vuonna 2016 tai aikaisemmin. Kolmannen neljänneksen alkaessa tällaisia projekteja oli noin 20 prosenttia Caverionin tilaukskannasta, ja Caverion arvioi tämän tason vähenevän hieman yli 10 prosenttiin vuoden loppuun mennessä. On edelleen mahdollista, että näissä tai uusissa projekteissa voi ilmetä riskejä.

Konsernipolitiikan mukaisesti luottotappio tai luottotappiovaraukset kirjataan saamisista, kun on todennäköistä, ettei niistä saada suoritusta. Luottotappioksi kirjaamisessa noudatetaan Caverion-konsernin liiketoiminnan myyntisaamisten arvostusperiaatetta, ja kirjauksiin sisältyy arviointia ja harkintaa. Arvio perustuu aikaisemmin toteutuneisiin luottotappioihin, luotonvalvonnan kokemukseen, asiakaskohtaisiin vakuuksiin ja selvityksiin sekä arviointijankohdan taloudellisiin olosuhteisiin. Caverion tekee jatkuvasti projektiportfolionsa osatuloutus- ja myyntisaamisiin liittyviä riskiarvioita. Yhtiöllä on tiettyjä yksittäisiä suurehkoja saamisista, joiden neuvottelemiseksi ja perimiseksi yhtiö jatkaa toimenpiteitään. Tunnistetuissa saamisissa on edelleen riskiä ja ei voida poissulkea, että myös muihin saamisiin liittyy riskiä.

Ottaen huomioon Caverionin liiketoiminnan luonne, konserniyhtiöt ovat osallisina riitaisuuksissa ja oikeusprosesseissa useissa projekteissa. Nämä riitaisuudet ja oikeusprosessit ovat tyypillisesti Caveronia kohtaan esitettyjä vaateita, jotka koskevat väitettyjä virheellisiä suorituksia ja viivästyneitä toimituksia. Joissakin tapauksissa Caverionin periessä saamisiaan tämä saattaa johtaa riitaisuuksiin ja oikeusprosesseihin. On riski, että asiakas esittää näissä prosesseissa vastakanteita. Vaateiden, riitaisuuksien ja oikeusprosessien lopputulemaa on vaikea arvioida. Alaskirjauksia ja varauksia tehdään soveltuvien kirjanpitosäännösten mukaisesti.

Kesäkuussa 2018 Caverion pääsi osaltaan sovintoon Saksan liittovaltion kilpailuviraston (Bundeskartellamt) kanssa kartelliasiaassa, jota viranomaisen oli tutkinut vuodesta 2014. Tutkimus koskee useita kiinteistöteknisten palvelujen tarjoajia Saksassa. Caverion Deutschland GmbH:n (ja sen edeltäjien) todettiin osallistuneen kilpailua rajoittaviin toimiin vuosien 2005 ja 2013 välisenä aikana. Saksan liittovaltion kilpailuviraston 3.7.2018 antaman lopullisen päätöksen mukaan kilpailuoikeudellisen sakon määrä Caverion Deutschland GmbH:lle on 40,8 milj. euroa. On olemassa riski, että Caverion Deutschland GmbH:tä kohtaan voidaan esittää siviilioikeudellisia vaateita

tähän asiaan liittyen. Tällä hetkellä kyseisen riskin suuruutta ei ole mahdollista arvioida. Caverion julkistaa kaikki olennaiset tiedot mahdollisista siviilioikeudellisista vaateista tarvittaessa soveltuvien säännösten mukaisesti.

Osana Caverionin yhteistyötä viranomaisten kanssa kartelliasiassa yhtiö havaitsi asiakasprojektin yhteydessä vuosina 2009–2011 toimintaa, joka voi täyttää lahjonnan tai muun rikoksen tunnusmerkistön. Caverion on tuonut havaintonsa heti viranomaisille tiedoksi ja tukee niitä asian tarkemmassa selvittämisessä. On mahdollista, että epäillyt rikkomukset aiheuttavat huomattavaa vahinkoa Caverionille sakkoina, korvausvaatimuksina sekä asianajokuluina. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida arvioida mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen määrää. Caverion seuraa tilannetta ja julkistaa kaikki olennaiset tiedot tarvittaessa soveltuvien säännösten mukaisesti.

Caverion on panostanut merkittävästi compliance-asioiden edistämiseen, jotta vastaisuudessa voidaan välttää kaikki sääntörikkomukset. Caverionilla on vahvasti keskittynyt edelleen parantamaan compliance-ohjelmaansa. Osana ohjelmaa kaikkien työntekijöiden tulee suorittaa vuosittain sähköinen compliance-koulutusohjelma, ja lisäkoulutusta annetaan läpi organisaation. Kaikkien työntekijöiden on noudatettava Caverionin Eettisiä Liiketoimintaperiaatteita (Code of Conduct), joissa on nollatoleranssi-politiikka kilpailun vastaisten toimien, korruption, lahjonnan tai ylipäättään laittomuuksien suhteen.

Caverionin taseeseen kirjattua liikearvoa ei poisteta, mutta sitä testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Määrä, jolla liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan arvonalentumistappiona tuloslaskelmaan. Mikäli Caverionin tulos- ja kasvukehityksessä tapahtuu muutoksia alaspäin, tämä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen. Se voi vaikuttaa epäedullisesti Caverionin liiketoiminnan tulokseen ja omaan pääomaan.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluukuun. Tämän kovenantin rikkoutuminen antaisi lainanpankeille oikeuden eräännyttää lainat heti maksettaviksi. Caverion sopi lainapankkiensa kanssa sopimuslisäyksistä liittyen taloudellisen kovenantin maksimitasoon ja kovenantin laskennassa käytettävän käyttökatteen laskentaperiaatteisiin vuonna 2017. Vuonna 2016 ja 2017 tehdyt projektien alaskirjaukset rasittivat yhtiön käyttökatetta ja taloudellisen kovenantin tasoa vuonna 2017. Caverion sopi lainapankkiensa kanssa kesäkuussa, että Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja neuvonantokulut jätetään huomioimatta käyttökatetta laskettaessa taloudellisen kovenantin (Nettovelat/Käyttökate) laskennan yhteydessä. On mahdollista, että Caverion voi tarvita muutoksia taloudelliseen kovenanttiinsa myös tulevaisuudessa. Taloudellisen kovenantin tasoa seurataan ja arvioidaan jatkuvasti suhteessa käyttökatteen ja nettovelan toteumaan ja ennusteisiin.

Caverionin liiketoimintaan kuuluu tyypillisesti takausten antaminen asiakkaille ja muille sidosryhmille, erityisesti isoissa projekteissa, esimerkiksi ennakkomaksujen vakuudeksi, sopimusvelvoitteiden suorittamisen vakuudeksi, ja takuuajan velvoitteiden vakuudeksi. Rahoituspalvelujen välittäjät antavat tyypillisesti nämä takaukset Caverionin puolesta. Ei ole varmuutta, että yhtiöllä olisi tällaisiin takauksiin jatkuva saatavuus rahoituspalvelujen välittäjiltä kilpailukykyisin ehdoin tai lainkaan, ja mikäli takauksia ei saataisi, sillä saattaisi olla haitallinen vaikutus Caverionin liiketoiminnalle ja taloudelliselle tilanteelle. Caverion pyrkii hallitsemaan tätä riskiä ylläpitämällä useita takauslimiittejä eri toimintamaissaan.

Yhtiön IT-järjestelmien toiminnallisuuteen, turvallisuuteen ja saatavuuteen liittyy riskejä. Caverion on tehnyt merkittäviä investointeja IT- ja järjestelmäkehitykseen. On olemassa riski, että odotetut toiminnallisuudet ja hyöty eivät täysin toteudu. Vuosina 2018-2019 Caverion siirtyy uuteen IT-toimittajaan, joka tarjoaa laajoja IT:n ulkoistuspalveluita. Tämänkaltainen siirtymä sisältää aina riskejä.

Rahoitusriskeistä on esitetty tarkempi selvitys vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedossa 5.5 ja tämän Osavuositarkastuksen taulukko-osassa liitetiedossa 6.

VARSINAISEN YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Caverion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.3.2018 Helsingissä. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen vuodelta 2017 sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti myös taseen osoittaman voiton käyttämisestä ja osingonmaksusta, hallituksen kokoonpanosta ja palkkioista, uuden tilintarkastajan valinnasta ja palkkioista sekä hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankintaan ja/tai pantiksi ottamiseen ja päättämään osakeanneista.

Yhtiön hallitukseen valittiin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kuusi jäsentä. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Michael Rosenlew, varapuheenjohtajaksi Markus Ehrnrooth sekä hallituksen jäseniksi

Jussi Aho, Joachim Hallengren, Thomas Hinnerkov, Antti Herlin, Anna Hyvönen ja Mats Paulsson toimikaudelle, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokouksen päätöksiä koskeva pörssitiedote on julkaistu yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.caverion.fi/tietoa-caverionista/media/tiedotteet.

Hallitus piti järjestäytymiskokouksensa 26.3.2018. Kokouksessa hallitus päätti henkilöstövaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan kokoonpanosta. Valiokuntien tehtäväkuvaukset ja työjärjestykset on julkaistu osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat - Hallinnointi.

OSINGOT JA OSINKOPOLITIikka

Varsinainen yhtiökokous päätti 26.3.2018 hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että tilikaudelta 2017 ei makseta osinkoa.

Caverionin osinkopolitiikkana on jakaa osinkoina vähintään 50 prosenttia tilikauden tuloksesta verojen jälkeen, huomioiden kuitenkin kannattavuuden ja velkaantuneisuuden taso. Vaikka tämän osinkopolitiikan muuttaminen ei ole suunnitteilla, ei voida taata, että osinkoa tai pääoman palautusta todella maksetaan tulevaisuudessa, eikä takeita voida myöskään antaa minään tietynä vuonna maksettavien osinkojen tai pääoman palautuksen määrästä.

OSAKKEET JA OMISTAJAT

Caverion Oyj on 30.6.2013 syntynyt Suomen tasavallan lakien mukaan toimiva julkinen osakeyhtiö. Yhtiöllä on yksi osakesarja, jonka jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä vastaavaan osinkoon. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Osakkeiden lukumäärä oli 125 596 092 ja osakepääoma oli 1 000 000 euroa 1.1.2018. Caverionin hallussa oli 512 328 yhtiön omaa osaketta 1.1.2018. Raportointikauden lopussa Caverionin osakkeiden lukumäärä oli 138 920 092. Caverionin hallussa oli 3 264 451 yhtiön omaa osaketta 30.9.2018, mikä vastasi 2,35 prosenttia koko osakemäärästä ja äänistä. Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä oli 135 655 641 syyskuun 2018 lopussa.

Caverion julkisti 14.6.2018 käynnistävänsä uusien osakkeiden suunnatun osakeannin säilyttääkseen vahvan taseaseman ja strategisen joustavuuden kilpailuoikeudellisen sakon maksamisen jälkeen. Strateginen joustavuus merkitsee Caverionille muun muassa seuraavaa: siirtymistä edelleen kohti palveluliiketoimintaa, tukea toiminnan kehittämiseksi projekteissa, investointeja digitalisaatioon ja vahvaa kassatilannetta pienehköjen yritysostojen rahoittamiseksi valikoiduilla alueilla palveluissa erityisesti hyvin suorituvissa divisioonissa. Yhtiö julkisti 15.6.2018, että se oli suunnannut institutionaalisille sijoittajille osakeannin, jossa merkityt 9 524 000 osaketta vastasivat noin 7,36 prosenttia kaikista Yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä välittömästi ennen osakeantia. Noin 17 prosenttia osakkeista allokoitiin kansainvälisille sijoittajille. Osakkeiden merkintähinta osakeannissa oli 6,30 euroa osakkeelta, ja kerätyt varat ennen palkkioita ja kuluja ovat 60 milj. euroa. Osakkeiden merkintähinta oli noin 6,5 prosenttia alhaisempi kuin yhtiön osakkeen päätöskurssi 14.6.2018. Yhtiön liikkeeseen laskettujen osakkeiden kokonaismäärä osakeannin jälkeen on 138 920 092 osaketta ja ulkona olevien osakkeiden määrä on 135 655 641 osaketta.

Caverionin hallitus ilmoitti 7.2.2018 pörssitiedotteella perustavansa uuden konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ("Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2018-2022"). Järjestelmän tarkoituksena on yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä, kannustaa avainhenkilöitä sijoittamaan henkilökohtaisesti yhtiön osakkeisiin sekä sitouttaa heidät yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen palkkiojärjestelmä, joka perustuu yhtiön osakkeiden hankintaan, saamiseen ja omistamiseen. Järjestelmään osallistuminen edellyttää, että avainhenkilö hankkii hallituksen päättämän määrän yhtiön osakkeita hallituksen päättämällä tavalla. Ehdolliseen osakepalkkiojärjestelmään osallistuva henkilö ei voi samanaikaisesti osallistua suoriteperusteiseen osakepalkkio-ohjelmaan (Performance Share Plan) 2018-2020. Järjestelmän palkkiot maksetaan neljässä erässä vuosina 2019, 2020, 2021 ja 2022 siten, että yksi erä maksetaan kunakin vuonna. Palkkion maksua kuitenkin lykätään, jos osakkeen tuotto ei ole saavuttanut ennalta asetettua vähimmäistuottoa kulloisenkin sitouttamisjakson loppuun mennessä. Ohjelman tekniseen toteutukseen liittyen Caverion Oyj:n yhtiölle itselleen suuntaamassa maksuttomassa osakeannissa merkittiin ja rekisteröitiin yhteensä 3 800 000 uutta osaketta kaupparekisteriin 19.2.2018. Ehdolliseen osakepalkkiojärjestelmään osallistuvien avainhenkilöiden merkittäväksi tarjottiin suunnatussa osakeannissa

yhteensä enintään 1 280 000 yhtiön hallussa olevaa osaketta osakkeenomistajien merkintätuoikeudesta poiketen. Osakkeiden merkintäaika osakeannissa päättyi 23.2.2018. Osakeannissa merkittiin yhteensä 1 047 877 Caverion Oyj:n osaketta ensi- ja toissijaisen merkintäoikeuden nojalla ja kerätty pääoma oli yhteensä 6,67 milj. euroa. Osakkeiden merkintähinta oli 6,37 euroa osakkeelta. Yhtiö on myöntänyt ohjelmaan osallistuville henkilöille yhteismäärältään 4,72 miljoonan euron suuruiset korolliset lainat yhtiön osakkeiden hankinnan rahoittamiseksi kesäkuun 2018 loppuun mennessä. Ehdollisesta osakepalkkiojärjestelmästä 2018-2022 ja siihen liittyvistä osakeanneista ja -luovutuksista on kerrottu tarkemmin 7.2.2018, 19.2.2018, 1.3.2018 ja 8.3.2018 julkaistuilla pörssitiedotteilla.

Yllä mainitun ohjelman lisäksi Caverionin hallitus hyväksyi jatkuvan osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinohjelman konsernin johdolle joulukuussa 2015. Osakepohjainen kannustinohjelma koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkio-ohjelmasta (Performance Share Plan) täydennettynä erityistilanteita varten tarkoitettulla ehdollisella osakepalkkio-ohjelmalla (Restricted Share Plan). Molemmat ohjelmat koostuvat vuosittain alkavista yksittäisistä, kolmen vuoden pituisista osakepalkkio-ohjelmista. Kunkin uuden yksittäisen ohjelman alkaminen edellyttää hallituksen erillistä päätöstä. Hallitus päätti jatkaa kyseistä kannustinrakennetta joulukuussa 2016 ja joulukuussa 2017. Ensimmäiset ohjelmat alkoivat täten vuoden 2016 alussa, ja niitä seurasivat vastaavasti toinen ja kolmas ohjelma vuosien 2017 ja 2018 alussa. Ensimmäiselle ja toiselle suoriteperusteiselle osakepalkkio-ohjelmalle 2016-2018 ja 2017-2019 asetettuja tavoitteita ei saavutettu, eikä niistä siksi suoriteta palkkioita. Jos kaikki suoritustavoitteet saavutetaan, vuodet 2018–2020 käsittävän suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman nojalla voidaan suorittaa palkkiona enintään noin 850 000 Caverionin osaketta (bruttomäärä ennen soveltuvan ennakonpidätyksen vähentämistä) keväällä 2021. Tämän lisäksi ehdollisten osakepalkkio-ohjelmien 2016-2018, 2017-2019 ja 2018-2020 mukaiset mahdolliset osakepalkkiot ovat yhteensä enintään 236 000 osaketta (bruttomäärä ennen soveltuvan ennakonpidätyksen vähentämistä). Näistä ohjelmista suoritetaan enintään 66 000 osaketta keväällä 2019, ja enintään 85 000 osaketta sekä keväällä 2020 että 2021. Lisätietoja kannustinjärjestelmästä julkaistiin pörssitiedotteilla 18.12.2015, 21.12.2016 ja 21.12.2017.

Caverion ei ole tehnyt päätöksiä optioista tai muista osakkeisiin liittyvistä erityisoikeuksista.

Hallituksen valtuutukset

Caverionin hallituksen valtuuttaminen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta

Caverion Oyj:n 26.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään Caverionin omien osakkeiden hankkimisesta ja/tai pantiksi ottamisesta. Hallitukselle myönnetty valtuutus käsittää enintään 12 000 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisen yhtiön vapaalla omalla pääomalla osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Osakkeiden hankinta alentaa yhtiön jakokelpoista vapaata omaa pääomaa. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Hallitus ei ole käyttänyt valtuutusta omien osakkeiden hankkimisesta vuonna 2018. Osana ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän toteutusta yhtiö otti pantiksi yhtiöltä lainaa ottaneiden avainhenkilöiden ostamat osakkeet. Tämän seurauksena Caverionilla oli panttina 743 700 Caverion Oyj:n osaketta raportointikauden päättyessä 30.9.2018.

Caverionin hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeanneista

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeanneista hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Valtuutus voidaan käyttää kokonaan tai osittain antamalla enintään 12 000 000 Caverionin osaketta yhdessä tai useammassa osakeannissa. Hallitus voi myös päättää osakeanneissa annettavien osakkeiden luovuttamisesta osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen suunnatusti. Hallitus valtuutetaan päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä osakkeita annetaan. Valtuutusta voidaan käyttää muun muassa pääomarakenteen kehittämiseksi, omistusohjelman laajentamiseksi, vastikkeena yrityskaupoissa tai yhtiön hankkiessa liiketoimintaansa liittyvää omaisuutta ja kannustinjärjestelmien toteuttamiseksi. Osakeanneissa osakkeita voidaan antaa merkittäviksi maksua vastaan tai maksutta. Anti voidaan kohdistaa myös yhtiölle itselleen osakeyhtiölain rajoitusten mukaisesti. Valtuutus sisältää hallitukselle oikeuden määrätä osakeantien ehdoista ja toimenpiteisiin liittyvistä seikoista osakeyhtiölain mukaisesti, mukaan lukien oikeuden päättää, kirjataanko mahdollinen merkintähinta kokonaan tai osittain sijoitetun vapaan pääoman rahastoon vai osakepääoman korotukseksi.

Antivaltuutus sisältää valtuutuksen päättää yhtiön hallussa olevien sekä mahdollisesti hankittavien omien osakkeiden luovuttamisesta. Tämän valtuutuksen kohteena on enintään 12 500 000 osaketta. Hallitus oikeutettiin

päättämään luovuttamisen tarkoituksesta ja ehdoista. Valtuutus on voimassa 31.3.2019 saakka. Hallitus on käyttänyt tätä valtuutusta vuonna 2018. Yhtiö julkisti 15.6.2018, että se oli suunnannut 9 524 000 uuden osakkeen osakeannin institutionaalisille sijoittajille.

Kaupankäynti osakkeella

Caverionin osakkeen avauskurssi oli 5,93 euroa 2018 alussa. Osakkeen päätöskurssi katsauskauden viimeisenä kaupankäyntipäivänä (28.9.) oli 6,88 euroa. Osakkeen hinta nousi 16 prosenttia tammi–syyskuussa. Osakkeen ylin kurssi katsauskaudella tammi–syyskuussa oli 7,54 euroa, alin kurssi 5,76 euroa ja keskimurssi 6,58 euroa. Osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä tammi–syyskuussa 33,8 miljoonaa kappaletta. Vaihdon arvo oli 222,1 milj. euroa (lähde: Nasdaq Helsinki).

Caverionin osakkeilla käydään kauppaa myös muilla markkinapaikoilla, kuten Cboessa, Aquis'ssa ja Turquoisessa. Caverion Oyj:n osakkeita vaihdettiin tammi–syyskuussa julkisilla vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla 7,4 miljoonaa kappaletta eli noin 15,8 prosenttia osakkeen koko kaupankäyntimäärästä. Vaihtoehtoisista kauppapaikoista Caverionin osakkeita vaihdettiin erityisesti Cboen kautta. Lisäksi 5,5 miljoonalla Caverion Oyj:n osakkeella käytiin tammi–syyskuussa Nasdaq Helsingin ulkopuolista OTC-kauppaa. Niiden osuus koko kaupankäyntimäärästä oli noin 11,8 prosenttia (lähde: Fidessa Fragmentation Index).

Caverion Oyj:n markkina-arvo katsauskauden lopussa oli 933,3 milj. euroa. Markkina-arvo ei sisällä 30.9.2018 yhtiön hallussa olevia omia osakkeita (3 264 451 kpl).

Osakkeenomistajien määrä ja liputusilmoitukset

Syyskuun 2018 lopussa Caverionin rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä oli 26 781 (6/2018: 27 475). Hallintarekisteröityjen ja muiden kuin suomalaisten sijoittajien omistuksessa oli syyskuun 2018 lopussa 33,3 prosenttia osakkeista (6/2018: 30,6 %).

Caverion Oyj vastaanotti 15. kesäkuuta 2018 arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman ("Varma") omistus Caverion Oyj:sta on ylittänyt 5 prosentin rajan. Raja ylitettiin 15. kesäkuuta 2018 Varman osallistuttua Caverionin osakeantiin. Ilmoituksen mukaan Varman omistus Caverionista on 9 721 407 osaketta 15.6.2018, mikä vastaa 7,00 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä. Caverionilla on yksi osakesarja ja kullakin osakkeella on yksi ääni.

Caverion Oyj vastaanotti 15. kesäkuuta 2018 ilmoituksen johdon liiketoimista, jonka mukaan Caverion Oyj:n hallituksen jäsen Antti Herlin on ostanut Security Trading Oy:n kautta ("Security Trading", Antti Herlinin omistuksessa oleva yhtiö) Caverion Oyj:n osakkeita 15.6.2018. Liiketoimien yhdistettyjen tietojen mukaan hankittu määrä oli yhteensä 1 400 000 osaketta, joiden keskihinta oli 6,3 euroa osakkeelta. Osakemerkintöjen jälkeinen Security Trading Oy:n omistusosuus on tällöin 14,74 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä 14.6.2018 julkistetun suunnatun osakeannin jälkeen, mikä vastasi omistusosuuden suhdetta (pro rata) ennen osakeantia.

Caverion Oyj vastaanotti 19. helmikuuta 2018 arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukaisen liputusilmoituksen, jonka mukaan Caverion Oyj:n hallituksen jäsen Antti Herlinin omistus Caverion Oyj:sta Security Trading Oy:n kautta ("Security Trading", Antti Herlinin omistuksessa oleva yhtiö) on alittanut 15 prosentin rajan. Ilmoituksen mukaan raja alitettiin 19. helmikuuta 2018 Caverion Oyj:n yhtiölle itselleen suuntaamasta osakeannista johtuvan laimentumisen vuoksi. Ilmoituksen mukaan Antti Herlinin ja Security Tradingin yhteenlaskettu omistus Caverionista on 19 050 180 osaketta 19.2.2018, mikä vastaa 14,72 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä. Ilmoituksen mukaan Security Tradingin suora omistus Caverionista oli 19 020 000 osaketta 19.2.2018, mikä tuolloin vastasi 14,699 prosenttia Caverionin osake- ja äänimäärästä.

Päivitetty luettelo Caverionin suurimmista osakkeenomistajista ja omistusrakenteesta 30.9.2018 on julkaistu Caverionin verkkosivuilla osoitteessa www.caverion.fi/sijoittajat.

OSAVUOSIKATSAUS 1.1.–30.9.2018: TAULUKKO-OSA

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Milj. e	7-9/2018	7-9/2017 Oikaistu	1-9/2018	1-9/2017 Oikaistu	1-12/2017 Oikaistu
Liikevaihto	524,9	545,6	1 616,5	1 683,5	2 275,8
Liiketoiminnan muut tuotot	0,7	3,0	1,9	3,3	15,9
Aineet ja tarvikkeet	-137,8	-153,5	-416,0	-475,3	-638,4
Ulkopuoliset palvelut	-101,4	-106,9	-301,9	-316,6	-433,0
Henkilöstökulut	-200,3	-211,7	-660,1	-701,0	-940,4
Liiketoiminnan muut kulut	-71,8	-66,8	-247,9	-200,5	-276,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-6,2	-7,4	-19,7	-22,6	-30,4
Liikevoitto	8,1	2,2	-27,2	-29,1	-26,6
% liikevaihdosta	1,5	0,4	-1,7	-1,7	-1,2
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-0,5	-1,4	-2,0	-4,2	-5,7
Tulos ennen veroja	7,6	0,8	-29,2	-33,3	-32,3
% liikevaihdosta	1,4	0,1	-1,8	-2,0	-1,4
Tuloverot	-2,3	-0,1	-3,1	7,7	5,3
Katsauskauden tulos	5,3	0,7	-32,3	-25,6	-27,0
% liikevaihdosta	1,0	0,1	-2,0	-1,5	-1,2
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	5,3	0,7	-32,4	-25,6	-27,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos					
Tulos/osake, laimentamaton, e	0,03	0,00	-0,27	-0,22	-0,24
Tulos/osake, laimennettu, e	0,03	0,00	-0,27	-0,22	-0,24

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. e	7-9/2018	7-9/2017 Oikaistu	1-9/2018	1-9/2017 Oikaistu	1-12/2017 Oikaistu
Katsauskauden tulos	5,3	0,7	-32,3	-25,6	-27,0
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
- Etuusperusteisten eläkkeiden arvonmuutos	-0,1	-0,4	-0,9	0,9	1,6
-- Laskennallinen vero	0,0		0,0		0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi:					
- Rahavirran suojaukset	0,0		0,0		0,1
- Myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
-- Laskennallinen vero	0,0		-0,2		
- Muuntoerot	0,2	0,9	0,1	-1,1	-2,5
Muut konsernin kirjatut tuotot ja kulut, yhteensä	0,1	0,6	-0,9	-0,2	-0,6
Katsauskauden laaja tulos	5,4	1,3	-33,3	-25,8	-27,6
Jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	5,4	1,3	-33,3	-25,8	-27,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Lyhennetty konsernitase

Milj. e	30.9.2018	30.9.2017 Oikaistu	31.12.2017 Oikaistu
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	19,0	23,9	21,9
Liikearvo	331,6	339,8	331,6
Muut aineettomat hyödykkeet	36,8	46,6	46,7
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,1	0,1	0,1
Muut sijoitukset	1,1	1,2	1,2
Muut saamiset	6,7	3,2	2,1
Laskennalliset verosaamiset	34,9	32,5	27,4
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	16,6	20,5	17,6
Myyntisaamiset	268,0	317,6	333,9
Osatuloutussaamiset	259,3	296,1	226,5
Muut saamiset	41,2	40,1	47,5
Versaamiset	3,5	8,4	7,5
Rahavarat	18,7	18,4	29,2
Varat yhteensä	1 037,5	1 148,5	1 093,2
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	1,0	1,0	1,0
Hybridipääoma	100,0	100,0	100,0
Muu oma pääoma	164,1	136,1	134,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,4	0,4	0,4
Oma pääoma	265,5	237,4	235,6
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	54,6	52,6	51,6
Eläkevelvoitteet	45,1	45,5	44,2
Varaukset	8,3	6,9	7,0
Korolliset velat	40,7	70,0	57,7
Muut velat	0,2	0,4	0,4
Lyhytaikaiset velat			
Saadut ennakot	178,7	192,4	179,9
Ostovelat	178,8	201,8	215,5
Muut velat	211,2	213,5	237,3
Verovelat	6,9	8,2	5,8
Varaukset	19,2	30,1	22,7
Korolliset velat	28,2	89,7	35,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 037,5	1 148,5	1 093,2

Käyttöpääoma

Milj. e	30.9.2018	30.9.2017 Oikaistu	31.12.2017 Oikaistu
Vaihto-omaisuus	16,6	20,5	17,6
Myynti- ja osatuloutussaamiset	527,3	613,8	560,4
Muut lyhytaikaiset saamiset	39,9	39,4	46,0
Osto- ja osatuloutusvelat	-199,4	-220,5	-236,1
Muut lyhytaikaiset velat	-209,0	-223,7	-239,0
Saadut ennakot	-178,7	-192,4	-179,9
Käyttöpääoma	-3,2	37,0	-30,8

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. e	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräys- vallatto- mien omista- jien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Kerty- neet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Hybridi- pääoma	Yhteen- sä		
Oma pääoma 31.12.2017	1,0	146,0	-8,0	-0,5	-3,2		100,0	235,3	0,4	235,6
Laskentaperiaatteiden muutos, IFRS 9		-0,8		0,0				-0,8		-0,8
Oma pääoma 1.1.2018	1,0	145,2	-8,0	-0,5	-3,2		100,0	234,4	0,4	234,8
Kauden laaja tulos										
Katsauskauden tulos		-32,4						-32,4	0,0	-32,3
Muut laajan tuloksen erät:										
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		-0,9						-0,9		-0,9
Rahavirran suojaukset				0,0				0,0		0,0
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos		-0,4		0,4				0,0		0,0
-Laskennallinen vero				-0,2				-0,2		-0,2
Muuntoerot			0,1					0,1		0,1
Kauden laaja tulos yhteensä		-33,7	0,1	0,2				-33,3	0,0	-33,3
Osingonjako									0,0	0,0
Osakeanti						60,0		60,0		60,0
Osakeantikulut verojen jälkeen						-0,7		-0,7		-0,7
Osakepalkitseminen		1,7						1,7		1,7
Osakkeiden merkinnät						6,7		6,7		6,7
Hybridipääoman korot verojen jälkeen		-3,7						-3,7		-3,7
Oma pääoma 30.9.2018	1,0	109,5	-7,9	-0,2	-3,2	66,0	100,0	265,1	0,4	265,5

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Milj. e	Osake- pääoma	Kerty- neet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos - rahasto	Omat osakkeet	Hybridi- pääoma	Yhteensä	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017 (oikaistu)	1,0	172,1	-5,6	-0,7	-3,2		163,6	0,4	163,9
Kauden laaja tulos									
Katsauskauden tulos		-25,6					-25,6	0,0	-25,6
Muut laajan tuloksen erät:									
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		0,9					0,9		0,9
- Laskennallinen vero									
Rahavirran suojaukset									
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos				0,1			0,1		0,1
Muuntoerot			-1,1				-1,1		-1,1
Kauden laaja tulos yhteensä		-24,8	-1,1	0,1			-25,8	0,0	-25,8
Osingonjako								0,0	0,0
Osakepalkitseminen									
Hybridipääoma						100,0	100,0		100,0
Hybridipääoman kulut verojen jälkeen		-0,8					-0,8		-0,8
Oma pääoma 30.9.2017	1,0	146,6	-6,7	-0,7	-3,2	100,0	237,1	0,4	237,4

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
Milj. e	Osake- pääoma	Kerty- neet voitto- varat	Muunto- erot	Arvon- muutos - rahasto	Omat osakkeet	Hybridi- pääoma	Yhteensä	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2017 (oikaistu)	1,0	172,1	-5,6	-0,7	-3,2		163,6	0,4	163,9
Kauden laaja tulos									
Katsauskauden tulos		-27,0					-27,0	0,0	-27,0
Muut laajan tuloksen erät:									
Etuuspohjaisten eläkkeiden arvonmuutos		1,6					1,6		1,6
- Laskennallinen vero		0,0					0,0		0,0
Rahavirran suojaukset				0,1			0,1		0,1
Myytavissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutos				0,1			0,1		0,1
Muuntoerot			-2,5				-2,5		-2,5
Kauden laaja tulos yhteensä		-25,3	-2,5	0,2			-27,6	0,0	-27,6
Osingonjako								0,0	0,0
Osakepalkitseminen		0,1					0,1		0,1
Hybridipääoma						100,0	100,0		100,0
Hybridipääoman kulut verojen jälkeen		-0,8					-0,8		-0,8
Oma pääoma 31.12.2017	1,0	146,0	-8,0	-0,5	-3,2	100,0	235,3	0,4	235,6

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Milj. e	7-9/2018	7-9/2017 Oikaistu	1-9/2018	1-9/2017 Oikaistu	1-12/2017 Oikaistu
Liiketoiminnan rahavirrat					
Tilikauden tulos	5,3	0,7	-32,3	-25,6	-27,0
Oikaisut tilikauden tulokseen	13,1	10,0	27,0	19,9	13,7
Käyttöpääoman muutos	-55,3	-48,2	-26,8	-69,9	4,6
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-37,0	-37,5	-32,1	-75,6	-8,7
Rahoituserät, netto	-0,7	-0,4	-1,3	-3,3	-4,6
Maksetut verot	-0,6	-1,9	-2,4	-4,3	-3,4
Liiketoiminnan rahavirta	-38,2	-39,8	-35,8	-83,2	-16,7
Investointien rahavirrat					
Tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-1,5	-0,4	-1,5	-2,4
Liiketoimintojen myynti	-0,2		-1,5		23,1
Käyttöomaisuusinvestoinnit ja muut investointierät, netto	-1,1	-2,8	-7,5	-9,1	-17,1
Investointien rahavirta	-1,3	-4,4	-9,4	-10,6	3,6
Rahoituksen rahavirrat					
Lainasaamisen muutos, netto		0,4	-4,2	1,4	1,2
Lyhytaikaisten velkojen muutos, netto		45,3	-5,0	25,0	-30,0
Lainojen takaisinmaksut	-3,3	-3,3	-17,7	-57,7	-68,7
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-0,3	-0,5	-2,0	-1,7	-2,2
Osakeanti			60,0		
Osakeantikulut	-0,8		-0,8		
Osakemerkinnöistä saadut maksut			6,7		
Hybridipääoma				100,0	100,0
Hybridipääoman kulut ja korot			-4,6	-1,0	-1,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako			0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-4,5	41,8	32,3	66,0	-0,7
Rahavarojen muutos	-44,0	-2,4	-12,8	-27,8	-13,9
Rahavarat katsauskauden alussa	62,2	19,8	29,2	47,7	47,7
Valuuttakurssien muutoksen vaikutus	0,5	0,9	2,3	-1,5	-4,6
Rahavarat katsauskauden lopussa	18,7	18,4	18,7	18,4	29,2

Vapaa kassavirta

Milj. e	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017	1-12/2017
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-37,0	-37,5	-32,1	-75,6	-8,7
Maksetut verot	-0,6	-1,9	-2,4	-4,3	-3,4
Investointien rahavirta	-1,3	-4,4	-9,4	-10,6	3,6
Vapaa kassavirta	-38,8	-43,8	-43,9	-90,5	-8,5

Osavuositarkastuksen liitetiedot

1 Laadintaperiaatteet

Caverion Oyj:n osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.9.2018 on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset –standardin mukaisesti. Caverion on noudattanut osavuositarkastuksen laadinnassa samoja laadintaperiaatteita kuin tilinpäätöksessä 2017 lukuunottamatta uusien 1.1.2018 voimaantulleiden standardien noudattamista.

Osavuositarkastuksessa esitetyt tiedot ei ole tilintarkastettu.

Osavuositarkastuksessa tiedot esitetään miljoonina euroina pyöristäen yksittäiset luvut ja loppusummat miljooniksi, mistä johtuen yhteenlaskuissa saattaa esiintyä pyöristyseroja.

Caverion on noudattanut IFRS 15 (Myyntituotot asiakassopimuksista) –standardia täysin takautuvasti 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardi edellyttää muuttuvan kauppahinnan osuuden tulouttamista ainoastaan siinä määrin kuin on *erittäin todennäköistä*, ettei tuloutusta tarvitse peruuttaa. Aikaisempien tuloutusstandardien mukaisesti muuttuva kauppahinta tuloutettiin, kun sen toteutuminen arvioitiin *todennäköiseksi*. Näin ollen liikevaihtoa tuloutetaan muuttuvan kauppahinnan osalta IFRS 15:n mukaan varovaisemmin kuin aikaisempien tuloutusstandardien perusteella.

Oikaistut vertailukelpoiset avainluvut tilikaudelle 2017 on julkistettu pörssitiedotteella 21.3.2018. IFRS 15 –standardin noudattamisen vaikutus konsernin lyhennettyyn tuloslaskelmaan ja taseeseen vuoden 2017 kolmannelle neljännekselle, tammi-syyskuulle ja koko tilikaudelle on esitetty sivuilla 26-27.

Uutta IFRS 9 Rahoitusinstrumentit –standardia on noudatettu 1.1.2018 alkaen. Uusi standardi sisältää ohjeistuksen rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta, uudet suojauslaskentaa koskevat säännökset sekä uuden luottotappioita koskevan kirjanpitoikäsiellymällin.

Olenneimmat IFRS 9 käyttöönnoton vaikutukset aiheutuvat uudesta luottotappiomallista. Uusi malli perustuu odotettavissa oleviin luottotappioihin. Uuden arvonalentumismallin mukaan arvonalentumisvaraukset on kirjattava odotettujen luottotappioiden perusteella, mikä johtaa luottotappiovarauksen kasvuun. Odotettuihin luottotappioihin perustuva malli on ennakoiva ja odotettu tappio-osuus perustuu historiallisten tappioiden määriin. Koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kertomalla maksattomien myyntisaamisten bruttomääräinen kirjanpitoarvo odotetulla tappio-osuudella. Luottotappiovaraukseen liittyvä oikaisu kertyneisiin voittovaroihin oli 0,8 miljoona euroa vuoden 2018 avaavaan taseeseen. Sen jälkeen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Eri arvostusperusteet on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu määräämällä rahoitusvaroille kolme pääasiallista arvostusryhmää: jaksotettu hankintameno, käypä arvo muiden laajan tuloksen erien kautta ja käypä arvo tulosvaikutteisesti. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusperusteisten rahavirtojen ominaispiirteistä. Osakesijoitukset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, joskin niitä alun perin kirjanpitoon merkittäessä voidaan tehdä peruuttamaton valinta arvomuutosten kirjaamisesta muihin laajan tuloksen eriin. Rahoitusvarojen luokittelu muuttui IFRS 9:n liiketoimintamalliin perustuvaan luokittelun johdosta seuraavasti:

	IAS 39:n mukainen luokittelu	IFRS 9:n mukainen luokittelu
Sijoitukset	Myytavissä olevat sijoitukset	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai muun laajan tuloksen kautta
Myyntisaamiset ja muut saamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno
Johdannaispöytäkirjat (ei-suojauslaskennassa)	Kaupankäynti-tarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti
Rahavarat	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintameno

Caverionille uusi luokitteluun ja arvostukseen liittyvä ohjeistus muuttaa rahoitusinstrumenttien luokittelun yhteydessä käytettäviä termejä, mutta vaikutus raportoitaviin lukuihin on rajallinen. Rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostukseen liittyvällä ohjeistuksella ei ole merkittävää vaikutusta kertyneiden voittovarojen vuoden 2018 avaavaan taseeseen.

Suojauslaskentaa ei sovelleta voimassa olevissa suojaussuhteissa.

Konsernin johto on laatinut uuden IFRS 16 -standardin vaikutuksista alustavan arvion. Alustavan arvion mukaan suurin osa operatiivisista vuokrasopimuksista tullaan kirjaamaan taseeseen. Uusi standardi tulee vaikuttamaan olennaisesti konsernin taseeseen ja taseeseen liittyviin tunnuslukuihin, kuten omavaraisuus- ja velkaantumisasteeseen. Vuokrasopimukset-standardi vaikuttaa myös konsernin tuloslaskelmaan. Vuokratulua ei esitetä, vaan tuloslaskelmaan kirjataan omaisuuserästä poisto ja vuokrasopimusvelasta kertynyt korko, mistä johtuen käyttökate tulee paranemaan.

Standardia suunnitellaan sovellettavan voimaantulopäivästä 1.1.2019 alkaen. Konsernin on tarkoitus ottaa standardi käyttöön yksinkertaistetulla takautuvalla menetelmällä, jolloin vertailutietoja ei oikaista.

ESMA (European Securities and Markets Authority) julkaisi ohjeistuksen liittyen vaihtoehtoihin tunnuslukuihin käytettäväksi viimeistään vuoden 2016 toisen neljänneksen puolivuositarkastuksissa. Caverion esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja parantaakseen liiketoiminnan ja taloudellisen tuloksen analysointia sekä vertailukelpoisuutta eri kausien välillä. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät ole IFRS-raportoinnissa käytettäviä tunnuslukuja eikä niitä tulisi pitää korvaavina mittareina verrattuna IFRS-tilinpäätösnormistossa määriteltyihin tunnuslukuihin. Tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivulla 30.

IFRS 15 oikaistut luvut

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Milj. e	7-9/2017	IFRS 15	7-9/2017	1-9/2017	IFRS 15	1-9/2017	1-12/2017	IFRS 15	1-12/2017
	Raportoitu	oikaisu	Oikaistu	Raportoitu	oikaisu	Oikaistu	Raportoitu	oikaisu	Oikaistu
Liikevaihto	545,1	0,5	545,6	1 692,5	-9,0	1 683,5	2 282,8	-7,0	2 275,8
Liiketoiminnan muut tuotot	3,0		3,0	3,3		3,3	15,9		15,9
Aineet ja tarvikkeet	-153,5		-153,5	-475,3		-475,3	-638,4		-638,4
Ulkopuoliset palvelut	-106,9		-106,9	-316,6		-316,6	-433,0		-433,0
Henkilöstökulut	-211,7		-211,7	-701,0		-701,0	-940,4		-940,4
Liiketoiminnan muut kulut	-67,3	0,5	-66,8	-200,5	0,0	-200,5	-275,8	-0,3	-276,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				0,0		0,0	0,0		0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-7,4		-7,4	-22,6		-22,6	-30,4		-30,4
Liikevoitto	1,2	0,9	2,2	-20,1	-9,0	-29,1	-19,3	-7,3	-26,6
% liikevaihdosta	0,2		0,4	-1,2		-1,7	-0,8		-1,2
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	-1,4		-1,4	-4,2		-4,2	-5,7		-5,7
Tulos ennen veroja	-0,2	0,9	0,8	-24,3	-9,0	-33,3	-25,1	-7,3	-32,3
% liikevaihdosta	0,0		0,1	-1,4		-2,0	-1,1		-1,4
Tuloverot	0,2	-0,3	-0,1	6,0	1,7	7,7	4,2	1,1	5,3
Katsauskauden tulos	0,1	0,6	0,7	-18,3	-7,3	-25,6	-20,9	-6,1	-27,0
% liikevaihdosta	0,0		0,1	-1,1		-1,5	-0,9		-1,2
Jakautuminen									
Emoyhtiön omistajille	0,1	0,6	0,7	-18,3	-7,3	-25,6	-20,9	-6,1	-27,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos									
Tulos/osake, laimentamaton, e	-0,01		0,00	-0,16		-0,22	-0,19		-0,24
Tulos/osake, laimennettu, e	-0,01		0,00	-0,16		-0,22	-0,19		-0,24

Lyhennetty konsernitase

Milj. E	30.9.2017	IFRS 15	30.9.2017	31.12.2017	IFRS 15	31.12.2017
	Raportoitu	-oikaisu	Oikaistu	Raportoitu	-oikaisu	Oikaistu
Varat						
Pitkäaikaiset varat						
Aineelliset hyödykkeet	23,9		23,9	21,9		21,9
Liikearvo	339,8		339,8	331,6		331,6
Muut aineettomat hyödykkeet	46,6		46,6	46,7		46,7
Osuudet osakkuusyrietyksissä	0,1		0,1	0,1		0,1
Muut sijoitukset	1,2		1,2	1,2		1,2
Muut saamiset	3,2		3,2	2,1		2,1
Laskennalliset verosaamiset	22,2	10,4	32,5	17,6	9,8	27,4
Lyhytaikaiset varat						
Vaihto-omaisuus	20,5		20,5	17,6		17,6
Myyntisaamiset	331,3	-13,7	317,6	347,3	-13,4	333,9
Osatuloutussaamiset	321,1	-25,0	296,1	249,7	-23,2	226,5
Muut saamiset	40,1		40,1	47,5		47,5
Verosaamiset	8,4		8,4	7,5		7,5
Rahavarat	18,4		18,4	29,2		29,2
Varat yhteensä	1 176,8	-28,3	1 148,5	1 120,0	-26,8	1 093,2
Oma pääoma ja velat						
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						
Osakepääoma	1,0		1,0	1,0		1,0
Hybridipääoma	100,0		100,0	100,0		100,0
Muu oma pääoma	164,4	-28,3	136,1	161,4	-27,1	134,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,4		0,4	0,4		0,4
Oma pääoma	265,8	-28,3	237,4	262,7	-27,1	235,6
Pitkäaikaiset velat						
Laskennalliset verovelat	52,6		52,6	51,6		51,6
Eläkevelvoitteet	45,5		45,5	44,2		44,2
Varaukset	6,9		6,9	7,0		7,0
Korolliset velat	70,0		70,0	57,7		57,7
Muut velat	0,4		0,4	0,4		0,4
Lyhytaikaiset velat						
Saadut ennakot	192,4		192,4	179,9		179,9
Ostovelat	201,8		201,8	215,5		215,5
Muut velat	213,5		213,5	237,3		237,3
Verovelat	8,2		8,2	5,8		5,8
Varaukset	30,1	0,1	30,1	22,4	0,3	22,7
Korolliset velat	89,7		89,7	35,5		35,5
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 176,8	-28,3	1 148,5	1 120,0	-26,8	1 093,2

2 Tunnusluvut

	9/2018	9/2017 Oikaistu	12/2017 Oikaistu
Liikevaihto, milj. e	1 616,5	1 683,5	2 275,8
Käyttökate, milj. e	-7,5	-6,5	3,8
Käyttökateprosentti, %	-0,5	-0,4	0,2
Oikaistu käyttökate, milj. e	42,4	31,1	25,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	2,6	1,9	1,1
Liikevoitto, milj. e	-27,2	-29,1	-26,6
Liikevoittoprosentti, %	-1,7	-1,7	-1,2
Tulos ennen veroja, milj. e	-29,2	-33,3	-32,3
% liikevaihdosta	-1,8	-2,0	-1,4
Katsauskauden tulos, milj. e	-32,3	-25,6	-27,0
% liikevaihdosta	-2,0	-1,5	-1,2
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	-0,27	-0,22	-0,24
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	-0,27	-0,22	-0,24
Osakekohtainen oma pääoma, e	2,0	1,9	1,9
Omavaraisuusaste, %	30,9	24,8	25,8
Korollinen nettovelka, milj. e	50,2	141,3	64,0
Velkaantumisaste, %	18,9	59,5	27,2
Taseen loppusumma, milj. e	1 037,5	1 148,5	1 093,2
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja, milj. e	-32,1	-75,6	-8,7
Käyttöpääoma, milj. e	-3,2	37,0	-30,8
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, milj. e	8,3	13,1	20,4
% liikevaihdosta	0,5	0,8	0,9
Tilauskanta, milj. e	1 552,3	1 460,4	1 491,0
Henkilöstö keskimäärin	15 790	16 690	16 607
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	135 656	125 084	125 084
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	129 553	125 084	125 084

3 Kehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	7-9/2018	4-6/2018	1-3/2018	10-12/2017 Oikaistu	7-9/2017 Oikaistu	4-6/2017 Oikaistu	1-3/2017 Oikaistu
Liikevaihto	524,9	564,8	526,8	592,3	545,6	563,3	574,6
Käyttökate	14,3	-31,7	9,9	10,3	9,6	-14,1	-2,0
Käyttökateprosentti, %	2,7	-5,6	1,9	1,7	1,8	-2,5	-0,3
Oikaistu käyttökate	18,5	12,9	10,9	-5,2	18,8	4,5	7,8
Oikaistu käyttökateprosentti, %	3,5	2,3	2,1	-0,9	3,4	0,8	1,4
Liikevoitto	8,1	-38,7	3,4	2,5	2,2	-21,6	-9,6
Liikevoittoprosentti, %	1,5	-6,9	0,7	0,4	0,4	-3,8	-1,7

	7-9/2018	4-6/2018	1-3/2018	10-12/2017 Oikaistu	7-9/2017 Oikaistu	4-6/2017 Oikaistu	1-3/2017 Oikaistu
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, e	0,03	-0,32	0,01	-0,02	0,00	-0,14	-0,08
Osakekohtainen tulos, laimennettu, e	0,03	-0,32	0,01	-0,02	0,00	-0,14	-0,08
Osakekohtainen oma pääoma, e	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,2
Omavaraisuusaste, %	30,9	28,2	27,7	25,8	24,8	25,8	16,7
Korollinen nettovelka, milj. e	50,2	10,2	47,2	64,0	141,3	98,6	164,9
Velkaantumisaste, %	18,9	3,9	19,4	27,2	59,5	41,7	106,4
Taseen loppusumma, milj. e	1 037,5	1 092,3	1 048,5	1 093,2	1 148,5	1 104,5	1 110,4
Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja, milj. e	-37,0	-15,0	19,8	66,9	-37,5	-25,9	-12,1
Käyttöpääoma, milj. e	-3,2	-57,2	-41,4	-30,8	37,0	-8,6	-21,3
Bruttoinvestoinnit, milj. e	0,9	3,2	4,2	7,3	5,2	2,9	5,0
% liikevaihdosta	0,2	0,6	0,8	1,2	1,0	0,5	0,9
Tilaukanta, milj. e	1 552,3	1 596,8	1 540,0	1 491,0	1 460,4	1 512,7	1 543,5
Henkilöstö kauden lopussa	15 556	15 751	15 687	16 216	16 483	16 750	16 679
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa (1 000 kpl)	135 656	135 656	126 132	125 084	125 084	125 084	125 084
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)	135 656	127 477	125 438	125 084	125 084	125 084	125 084

4 Tunnuslukujen laskentakaavat

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Omavaraisuusaste (%) =	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (%) =	$\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat} \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{määräysvallattomien omistajien osuus}}$
Korollinen nettovelka =	Korolliset velat – rahavarat
Käyttöpääoma =	Vaihto-omaisuus + myynti- ja osatuloutus saamiset + muut lyhytaikaiset saamiset - osto- ja osatuloutusvelat - muut lyhytaikaiset velat - saadut ennakot - lyhytaikaiset varaukset
Vapaa kassavirta =	Operatiivinen kassavirta ennen rahoituseriä ja veroja – maksetut verot – investointien rahavirta

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos, laimentamaton =	$\frac{\text{Tiikauden tulos (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)} - \text{hybridipääoman kulut ja jaksotetut kirjaamattomat korot verojen jälkeen}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo}}$
Osakekohtainen tulos, laimennettu =	$\frac{\text{Tiikauden tulos (emoyhtiön omistajille laskettu osuus)} - \text{hybridipääoman kulut ja jaksotetut kirjaamattomat korot verojen jälkeen}}{\text{Kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistuna}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$

Caverionin raportoimat vaihtoehtoiset tunnusluvut

Käyttökate =	Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset
Oikaistu käyttökate =	Käyttökate ilman vertailtavuuteen vaikuttavia eriä

Vertailtavuuteen vaikuttavat erät ovat olennaisia eriä tai liiketoimia, jotka ovat merkittäviä Caverionin taloudellisen kehityksen ymmärtämiselle vertailtaessa nykyistä kautta edellisiin kausiin. Nämä erät voivat sisältää (1) myyntivoittoja ja –tappioita divestoinneista; (2) alaskirjauksia, kuluja ja/tai tuottoja erikseen tunnistetuista riskiprojekteista; (3) uudelleenjärjestelykuluja ja (4) muita eriä, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan. Vuonna 2018 merkittävät riskiprojektit sisältävät kolme päättynyttä Suurta projektia Teollisuuden ratkaisussa. Saksan kilpailuoikeudellinen sakko ja siihen liittyvät juridiset ja muut kulut luokitellaan "vertailtavuuteen vaikuttavaksi eräksi" kategoriassa (4) eli "muihin eriin, jotka Caverionin johdon arvion mukaan eivät liity normaaliin liiketoimintaan".

5 Lähipiiritapahtumat

Caverion ilmoitti 7.2.2018 pörssitiedotteella perustavansa uuden konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän ("Ehdollinen osakepalkkiojärjestelmä 2018-2022"). Osana ehdollisen osakepalkkiojärjestelmän toteutusta yhtiö on myöntänyt ohjelmaan osallistuville avainhenkilöille yhteismäärältään 4,7 milj. euron suuruiset korolliset lainat yhtiön osakkeiden hankinnan rahoittamiseksi. Lainat maksetaan kokonaisuudessaan takaisin viimeistään 31.12.2023. Osakkeet on pantattu lainojen vakuudeksi.

6 Rahoitusriskien hallinta

Caverion-konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, luottoriski sekä markkinariskit, kuten valuutta- ja korkoriski. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja periaatteet on määritelty konsernin hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Rahoitusriskien hallinnan käytännön toteutuksesta vastaa konsernin rahoitusosasto yhdessä konsernin tytäryhtiöiden kanssa.

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on ylläpitää optimaalista pääomarakennetta, saavuttaa mahdollisimman korkea sitoutuneen pääoman tuotto sekä minimoida pääoman kustannukset konsernin rahoituspolitiikassa määriteltyjen periaatteiden ja limiittien puitteissa. Pääomarakenteeseen vaikutetaan ensisijaisesti ohjaamalla investointeja ja liiketoimintaan sitoutuvan käyttöpääoman määrää.

Caverionin ulkoisissa lainoissa sovelletaan taloudellista kovenanttia, joka perustuu konsernin nettovelan ja käyttökatteen suhdeluukuun. Kovenanttia seurataan ja arvioidaan jatkuvasti suhteessa käyttökatteen ja nettovelan toteumaan ja ennusteisiin.

Seuraavassa taulukossa esitetään korollisten rahoitusvelkojen maturiteettijakauma. Luvut ovat diskonttaamattomia. Valuuttamääräisten velkojen kassavirrat on käännetty euroiksi tilinpäätöskursseihin.

Milj. e	2018	2019	2020	Yhteensä
Korolliset rahoitusvelat	11,5	26,9	30,5	68,9

7 Rahoitusvarat ja -velat

Ne rahoitusvarat ja -velat, joiden kirjanpitoarvot eivät vastaa käypiä arvoja on esitetty alla olevassa taulukossa.

Milj. e	30.9.2018	30.9.2018	30.9.2017	30.9.2017	31.12.2017	31.12.2017
	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo	Tasearvo	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Lainat rahoituslaitoksilta	39,9	40,6	59,9	60,7	49,9	50,6
Eläkelainat			7,7	7,6	6,7	6,6
Muut lainat	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Rahoitusleasingvelat	0,3	0,2	1,9	2,0	0,6	0,6

Pitkäaikaisten lainojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa ulkoista lainaa tilinpäätöshetkellä ja se muodostuu riskittömästä markkinakorosta, johon on lisätty yrityskohtainen, maturiteetin mukainen riskipreemio.

Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen osalta kirjanpitoarvot ovat kohtuullisen hyviä arvioita käyvistä arvoista.

Johdannaissopimukset

Nimellisarvot			
Milj. e	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Korkojohdannaiset	40,0	60,0	50,0
Valuuttajohdannaiset	85,9	61,6	77,0

Käyvät arvot			
Milj. e	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Korkojohdannaiset			
-positiivinen käypä arvo			
-negatiivinen käypä arvo	-0,2	-0,3	-0,3
Valuuttajohdannaiset			
-positiivinen käypä arvo	0,6	0,2	0,3
-negatiivinen käypä arvo	-0,2	-0,5	-0,2

Johdannaissopimusten käyvät arvot on määritetty seuraavasti: Valuuttatermiinisopimusten käyvät arvot on määritetty käyttäen tilinpäätöspäivän noteerattuja termiinikursseja. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella.

Koronvaihtosopimusten suojauslaskenta muuttui tehottomaksi ja se lopetettiin tilikauden 2016 aikana.

8 Vastuusitoumukset ja ehdolliset velat

Milj. e	30.9.2018	30.9.2017	31.12.2017
Annetut takaukset osakkuusyhtiöiden puolesta	0,2	0,2	0,2
Emoyhtiön takaukset tytäryhtiöiden puolesta	434,9	514,5	473,9
Muut vastuusitoumukset			
- Vuokravastuut	150,0	159,0	143,8
- Muut vastuusitoumukset	0,2	0,2	0,2
Hybridilainan kertynyt kirjaamaton korko	1,3	1,4	2,5

Jakautumiseen osallistuvat yhtiöt vastaavat yhteisvastuullisesti jakautuvan yhtiön velasta, joka on syntynyt ennen kuin jakautumisen täytäntöönpano on rekisteröity. Tämän seurauksena YIT Oyj:n osittaisjakautumisen seurauksena perustetulle Caverion Oyj:lle syntyi yhtiölle jakautumisessa allokoitun netto-omaisuuden määrään asti niin sanottu toissijainen vastuu ennen jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiä syntyneistä YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä veloista. YIT Oyj:n merkittävimpien rahoitusvelkojen velkojat luopuivat oikeudestaan vaatia Caverion Oyj:ltä suoritusta toissijaisen vastuun nojalla. Caverion Oyj:llä on toissijainen vastuu YIT Oyj:n ennen jakautumista myöntämistä, YIT Oyj:lle jakautumisen jälkeen jääneistä konsernitakauksista. Näiden konsernitakausten määrä syyskuun 2018 lopussa oli 60,6 milj. euroa.

Lähiajan riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu yllä tarkemmin kohdassa "Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät". On mahdollista, että erityisesti säännösten vastainen toiminta saattaa aiheuttaa huomattavaa vahinkoa Caverionille sakkoina, korvausvaatimuksina sekä asianajokuluina. Tällä hetkellä ei kuitenkaan voida arvioida mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen määrää.